ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2018. október XXIX. évf. 10. szám – 390 Ft

170 1848 | 2018 170 ÉVES A MAGYAR HONVÉDSÉG

JACKAL CAVE 2018

9770865693006 18010

12

HAZÁNK ADOTT OTTHONT A JACKAL CAVE 2018 ELNEVEZÉSŰ NEMZETKÖZI GYAKORLATNAK, AMELYEN MAGYAR RÉSZRŐL A SZOLNOKI KÜLÖNLEGES RENDELTETÉSŰ DANDÁR KATONÁI VETTEK RÉSZT. A TÖBBNEMZETI KÖTELÉK KÜLÖNLEGES FELDERÍTÉSI FELADATOKAT, ILLETVE KÖZVETLEN MŰVELETEKET HAJTOTT VÉGRE.

SEREGSZEMLE

Antal Ferenc • Fotós: Rácz Tünde

Jackal Cave 2018

CSAKNEM NÉGY HÉTEN KERESZTÜL TARTOTT HAZÁNKBAN A JACKAL CAVE 2018 ELNEVEZÉSŰ GYAKORLAT, AMELYNEK KERETÉBEN AZ AMERIKAI, MACEDÓN, HORVÁT ÉS MAGYAR KATONÁKBÓL ÁLLÓ TÖBBNEMZETI KÖTELÉK NEM HAGYOMÁNYOS HADVISELÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOKAT HAJTOTT VÉGRE.

A Jackal Cave (Sakálbarlang) gyakorlat kitalált történetre épült: a különleges erők harccsoportjainak egy fiktív országban külső befolyás hatására megerősödött terrorista sejteket kellett felszámolniuk. A kiképzési eseményen hazánkat az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Dandár képviselte. Az alakulat parancsnokhelyettese, Pécsváradi Szaboles ezredes elmondta: a magyar különleges műveleti erőkre tervezte meg és osztotta ki a feladatokat az egyes csoportoknak, működésében a részt vevő összes nemzet eljárásait, gondolkodásmódját és műveleti tempóját összehangolta.

Az egyik mozzanat szcenáriója értelmében a különleges műveleti osztag bejelentést kapott, miszerint Ocsa környékén gyanús személyeket láttak. A helyszínre érkezett egy rohamlövész-egység, a katonákra azonban a terroristák tüzet nyitottak. A kibontakozó tűzharc során a csoport ártalmatlanná tette a fegyvereseket, rejtekhelyüket pedig – a nyomozói-tést és az információszerzést követően – felszámolták.

Az összegyűjtött adatok a következő célponthoz vezették el a műveleti csoportokat, amelyek ezúttal egy terrorista sejt bombaösszerelő üzemét vették célba. A rajtaütést napokig tartó tervezőmunka és megfigyelés előzte meg: két műveleti csoport kezdte meg a felderítést a bombagyár találtatásra, majd a megfelelő pillanatban az amerikaiak – a magyar alegység támogatásával – behatoltak az ellenséges objektumba. Az akció során a különleges erők katonái szinttől szintre haladva tisztították meg az épületet a terroristáktól. A műveletben megsérült bajtársukat ellátták, majd az előretolt repülésirányító jelzett a közelben tartózkodó helikoptereknek, amely elszállította a sebesültet.

Az újabb helyszínen szerzett információk tovább gördítették a eseménysort: az osztag katonáira ezúttal egy rendkívül kockázatos feladat várt. A bombagyárban talált adatok alapján egy terrorista kapcsolatokkal rendelkező vegyész került a látókörükbe, s megtudták azt is, hogy nagyobb mennyiségű, mérgező gázok elvételéhez állalmas vegyi anyagot szállítottak a Dunántúlra. Tárnavosan újabb információt kaptak: a terroristához köthető autók fémhordókat és laborfelszereléseket vittek egy elhagyatott helyre.

Erre reagálva a többnemzeti különleges műveleti osztag egy horvát felderítőcsoportot küldött a területre, hogy figyelnek meg a gyanús objektum körüli mozgásokat. Mindeközben kezdetét vette a felkészítés a vegyi labor felszámolására. Az akció kivitelezését jelentősen nehezítette, hogy a kijelölt magyar különleges erőknek vegyivédelmi felszerelésben kellett végrehajtaniuk a feladatot. Őket a célpontól távolabb tette ki a Mi–17-es helikopter, elkerülendő, hogy a pár zajat meghalljék a terroristák. A különleges erők katonái a labort őrző fegyveresekkel tűzharcba keveredtek, s bizony mindkét oldalon volt veszteség. Az összecsapás során riadásul mérgező vegyi anyag került a levegőbe. Mivel az osztag a tervezés során számolt ezzel a lehetőséggel, már előre felkészítették a vegyivédelmi szakemberekből álló mentesítő csoportot, amelyet a helyszínre rendeltek.

Ők a műszeres vizsgálatok után kijelölték a fertőzött terület határát, mentesítőpontot kiteleítettek.

HADERŐ

170 éves a Magyar Honvédség

SZÁZHETVEN ESZTENDŐJE VÍVÁK A PÁKOZDI CSATÁT, AMELY EGYBEN A HONVÉDSÉG SZÜLETÉSÉT IS JELENTETTE. AZ ÉVFORDULÓ ALKALMÁBÓL MEGEMLÉKEZÉST TARTOTTAK AZ MH6 SZEPTEMBER 29-I ÖSSZECSAPÁS KÖZTEMETŐJÉBEN ÉS BENKŐ TIBOR HONVÉDELMI MINISZTER ÜNNEPSÉGET A MAGYAR HONVÉDSÉG KÉPES ARRA, HOGY A SZABADSÁGHARC SZELLEMISÉGÉT TOVÁBB HORDOZVA GARANTÁLJA HAZÁNK BIZTONSÁGÁT.

VÁLTOZATLAN SZELLEMISÉGGEL

SEREGSZEMLE

A közös kiképzés újabb állomása

SZOMSZÉDOK

MAGYARORSZÁG BIZTONSÁGPOLITIKÁJÁNAK FONTOS ALAPELVE, HOGY TÁMOGASSA SZOMSZÉDJAI EURÓPAI INTEGRÁCIÓJÁT, ENNEK RÉSZEKÉNT – KÜLÖNBÖZŐ SZINTEKEN ÉS FORMÁBAN – MÁR HOSSZÚ ÉVEK ÓTA FONTOS EGYÜTTMŰKÖDÉS A SZERB ÉS A MAGYAR HADERŐ KÖZÖTT.

A kiemelkedő teljesítmény elismerése

KATONÁKAT DÍJAZTAK

SEREGSZEMLE

KIEMELKEDŐ SZAKMAI MUNKÁJUK ELISMERÉSEKÉNT A MAGYAR HONVÉDSÉG HÁROM TISZTJÉT TÜNTETTE KI A VÁLLALKOZÓK ÉS MUNKÁLTATÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK (VOSZ) JÁSZNAGYKUNSZOLNOK MEGYEI SZERVEZETE.

4 A Magyar Honvédség születésének 170. évfordulója alkalmából tartottak ünnepi megemlékezést Pákozdon.

26 A Neighbours 2018 elnevezésű szerb–magyar gyakorlaton ezúttal az amerikai katonák is aktív szerepet játszottak.

28 A szolnoki alakulatok három tagját díjazta a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének megyei szervezete.

A MAGYAR HONVÉD MAGAZIN KÖVETKEZŐ SZÁMA 2018. NOVEMBER 16-ÁN JELENIK MEG.

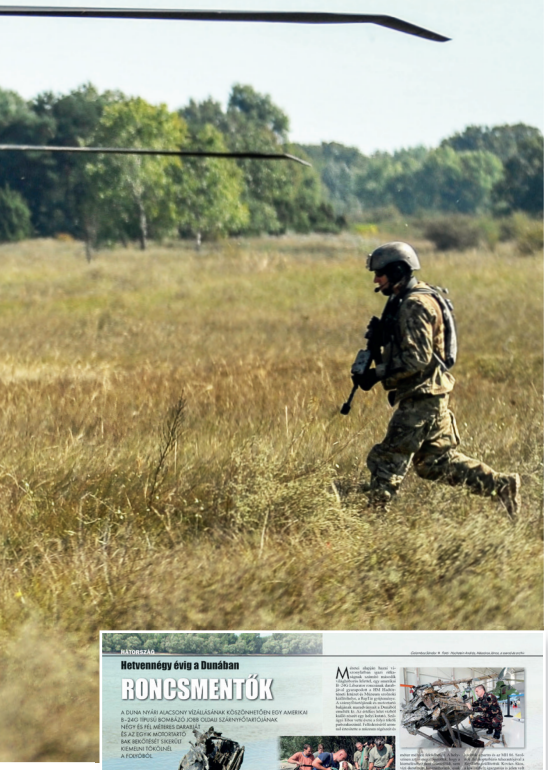

40 A Duna alacsony vízállásának köszönhetően egy amerikai B–24-es bombázó darabjait sikerült kiemelni a folyóból.

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

HADERŐ

Változatlan szellemiséggel 4

NAGYVILÁG

Radar 8
Missziós hírek 10

SEREGSZEMLE

A sakálbarlang lakói 12
(L)égi híd 16
Szeptemberben történt 20
Sarkantyút kaptak 24
Szomszédok 26
Katonákat díjaztak 28

HADITECHNIKA

Kicsi, de halálos 32

HÁTORSZÁG

A vágyak és a realitás 36
Roncsmentők 40
Múlt és jelen 44
Virágok Doberdóról 46
Záróra 50
Korhadt fakeresztek mentén 56
Kun segítséggel 58
Közérdekű 61

A Honvédelmi Minisztérium magazinja
XXIX. évfolyam 2018. 10. szám

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:
Benkóczy Zoltán
ügyvezető

Nyomtatás:
A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:
A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B Postacím: 1440 Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5305, HM: 27-913 fax: 314-2432
E-mail: magyarhonved@armedia.hu
facebook.com/MagyarHonved

Főszerkesztő:
Feith László

Szerkesztő – újságíró:
Trautmann Balázs

Tervezőszerkesztő:
Gábor Mariann

Olvasószerkesztő:
Győri László

Korrektor – hírszerkesztő:
Sinka István

Régió-tudósítók:
Galambos Sándor, Kálmánfi Gábor

Fotóriporterek: Dévényi Veronika, Rácz Tünde, Tischler Zoltán, Tóth László

E havi magazinunkat
Feith László **szerkesztette**

Borítófotó: Rácz Tünde, Tischler Zoltán (fotómontázs)

ISSN: 0865-6932
Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség (European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletága (1089 Bp. VIII., Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailben: hirlapelofizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.
További információ:
06-80-444-444

Kálmánfi Gábor ❖ Fotó: Dévényi Veronika

170 éves a Magyar Honvédség

SZÁZHETVEN ESZTENDEJE VÍVTÁK A PÁKOZDI CSATÁT, AMELY EGYBEN A HONVÉDSÉG SZÜLETÉSÉT IS JELENTETTE. AZ ÉVFORDULÓ ALKALMÁBÓL MEGEMLÉKEZÉST TARTOTTAK AZ 1848. SZEPTEMBER 29-I ÖSSZECSAPÁS KÖZELÉBEN ÁLLÓ KATONAI EMLÉKPARKBAN. A RENDEZVÉNYEN MONDOTT BESZÉDÉBEN DR. BENKŐ TIBOR HONVÉDELMI MINISZTER LESZÖGEZTE: A MAGYAR HONVÉDSÉG KÉPES ARRA, HOGY A SZABADSÁGHARC SZELLEMISÉGÉT TOVÁBB HORDOZVA GARANTÁLJA HAZÁNK BIZTONSÁGÁT.

VÁLTOZATLAN SZELL

EMISÉGGEL

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc tizenegy csatája közül 170 éve Pákozdnál vívták az elsőt. Ekkor estek át a tűzkeresztségen a magyar haderő részeként harcba küldött, frissen felállított honvédcsapatok. Az 1848. szeptember 29-én lezajlott összecsapás más szempontból is komoly jelentőséggel bírt: több hónappal elodázta a Habsburg Birodalom nyílt katonai fellépését Magyarország ellen.

Dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter ünnepi beszédében emlékeztetett arra: az akkor szinte a semmiből felállt honvédsereg a szabadság és a nemzet megmaradása érdekében harcolt.

– Katonáink szellemisége 1848 óta sem változott: ha kell, életüket áldozzák a hazáért. Akárcsak Eger várának védelménél, 1848. szeptember 29-én sem a fegyverzetben, hanem az elkötelezettségben és a lelkületben rejlett

a siker. A szabadság drága, és csak akkor lehet megőrizni, ha készek vagyunk harcolni érte – mondta dr. Benkő Tibor. Hozzátéve: bármennyire is elkötelezettek a katonák, a társadalom támogatása nélkül már 1848-ban sem lehettek volna sikeresek.

– Kérem önöket, álljanak mellénk, és segítsenek abban, hogy megteremtődjön az új, korszerű, modern haderő. A világban – kontinensünkön és térségünkben is – jelen lévő fenyegetettség miatt szükség van az erős honvédségre – hangsúlyozta a tárcavezető. Mint kiemelte, a pákozdi katonai emlékpark egyrészt a legméltóbb helye a megemlékezésnek, másrészt hűen őrzi és egyre inkább bővülő formában mutatja be az elmúlt százhetven esztendő hadtörténelmét.

Takács János, Pákozd polgármestere köszöntőjében úgy fogalmazott: elődeink belevésték lelkünkbe a szabadság iránti vágyat. Ahhoz, hogy sikeresen vívjuk meg korunk küzdelmeit, szükség van honvédeinkre is.

A pákozdi csata emlékobeliszkjénél koszorút helyezett el dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter, dr. Böröndi Gábor altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnökének koordinációs helyettese, Mihócza Zoltán vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság megbízott parancsnoka, valamint dr. Görög István nyugállományú ezredes, a katonai emlékpark ügyvezetője is.

Az ünnepség előtt a résztvevők leróták tiszteletüket az emlékpark megálmodója és létrehozója, dr. Gyuricza Béla vezérezredes emléktáblájánál. A pákozdi csata emléknapján a közönség megtekinthette Koltay Gábor „A reményt adó győzelem” című történelmi hadijátékát, amelynek keretében közel ezer hagyományőrző segítségével elevenedett meg a százhetven esztendővel ezelőtti dicsőséges győzelem.

TESZTELÉSEN AZ ÚJ BLACK HAWK

Az amerikai hadsereg megkezdte a továbbfejlesztett UH–60V Black Hawk helikopterek tesztelését, a műveleti körülményeket lehető legjobban megközelítő környezetben. A két prototípus a Fort Bragg-ben állomásozó 82. légimozgékonyságú hadosztály repülődandárjához került. Ezek a gépek elsődlegesen belül különböznek a jól bevált UH–60L változattól: a pilótafülke teljesen digitalizált, LCD-kijelzőkre épített műszerfalat kapott, leváltva az évtizedek óta használt analóg berendezést. A fejlesztés célja, hogy a pilóták munkaterhelését csökkentsék, gyorsan, könnyen értelmezhető adatokkal és helyzetképpel segítve a repülést.

army.mil

NADRÁGSZÍJBÓL „HELYZETJELZŐ”

Az amerikai tengerészgyalogságnál a fényvisszaverő öv lett a saját erők követésének legújabb eszköze. A haderőnem Ausztráliában tartott gyakorlatán ugyanis komoly gondot okozott, hogy a magas aljnövényzetben a géppuskások nem látták, merre haladnak a lövészkatonák – akiket fedezniük és segíteniük kellene. A találékony bőrnyakúak megoldásképp egy Instant Eye taktikai quadkopterre tekerték fel a neonzöld övet, majd az apró felderítőgépet a lövészszakasz fölé navigálták, így mutatva a géppuskásoknak, merre is járnak a „védenceik”. A nem hivatalos eszközátalakítás remek példája a „mindenből fegyvert lehet csinálni” tengerészgyalogos alapelvnek.

marinecorpstimes.com

KÖZÖS MUNKA

A Brit Királyi Haditengerészet zászlóshajója és legújabb repülőgép-hordozója, a 65 ezer tonna vízkiszorítású HMS QUEEN ELIZABETH (R08) és kísérője, a Type–23 osztályú HMS MONMOUTH fregatt Floridában kötött ki. Az amerikai látogatás célja egy közös kiképzési feladat végrehajtása volt: a tengerészgyalogság F–35B Lightning II vadászbombázói települtek a HMS QUEEN ELIZABETH fedélzetére, az első leszállásokat teljesítve ezzel a hajó történetében. A marylandi Patuxent River légibázis integrált tesztalakulatának gépei és pilótái segítségével a brit szakemberek a típus üzemeltetésével kapcsolatban szereztek fontos tapasztalatokat. Erre szükség is van, hiszen az Egyesült Királyság szintén az F–35B-t alkalmazza majd a hordozó fedélzetén, előreláthatóan 2021-től.

Royal Navy

MH–60R SZAÚDI SZÍNEKBEN

A közelmúltban ünnepélyes körülmények között adták át a New York állambeli Owegóban a szaúdi haditengerészet első Sikorsky MH–60R Seahawk többfeladatú, hajófedélzeti üzemeltetésre is alkalmas helikopterét. A típusból még 2015-ben 1,9 milliárd dollár értékben rendelt tízet a közel-keleti állam védelmi minisztériuma. Az AGM–114 Hellfire II és BAE Systems APKWS II irányított rakétákkal, továbbá 324 milliméteres Raytheon Mk 54 torpedóval felszerelt helikopterek elsődlegesen annak a négy – az amerikai Freedom-osztályú, partmenti feladatokra optimalizált hajóból kialakított – fregattnak a fedélzetéről üzemelnek majd, amelyek 2025 és 2028 között érkeznek Szaúd-Arábiába.

bmpd.com

RÁDIÓ – FOGRA ERŐSÍTVE

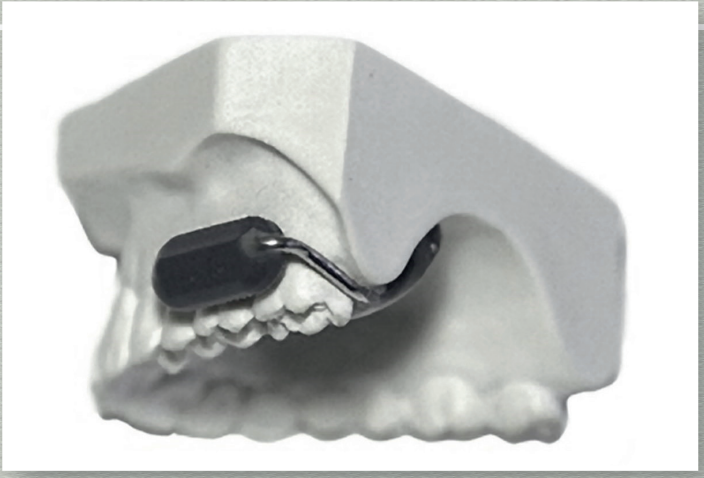

Speciális, fogra erősíthető, miniatűr rádió adóvevőt teszteltek a Kaliforniai Légi Nemzeti Gárda 131. mentőszázadának ejtőernyős egészségügyi katonái. A 2018-as Harvey-hurrikán mentési munkálataiban a Molar Mic nevet kapott eszköz segítette a katonák közötti kommunikációt. A kaliforniai Sonitus Technologies eszköze a fog és az állkapocscsont segítségével juttatja el a hangot a fülbe, feleslegessé téve a nehéz és sérülékeny mikrofon-fülhallgató párost, továbbá a vezetékeket. A védelmi minisztérium 10 millió dollárral támogatja a Molar Mic sorozatgyártásra érett változatának kifejlesztését.

militarytimes.com

CARL-GUSTAF M4-ESEK AUSZTRÁLIÁNAK

Az ausztrál védelmi minisztérium a svéd SAAB 84 milliméter űrméretű, többcélú, vállról indítható rakétahajtású gránátvetőjének új változatát rendelte meg a hadsereg számára. Az ismeretlen számú Carl-Gustaf M4-est 2020-ig szállítják le. A kontinensnyi ország a 2014-ben bemutatott fegyver hatodik vásárlója lett. Az M4-es lényegesen kisebb tömegű, mint elődei: 6,7 kilogrammjával szemben az M3-as 9,7, míg az M2-es 14,2 kilogrammos. A súlycsökkenést a titánium vetőcső és a speciális műanyagok használatával sikerült elérni. Az M4 emellett rövidebb, mint egy méter, ami szintén megkönnyíti a fegyver hordozását.

SAAB

VÁLTÁS AFGANISZTÁNBAN ▶

Az afganisztáni Mazar-e Sharif-ban található Marmal tábor repülőterén landolt a Magyar Honvédség egyik A319-es csapatszállítója, hogy hazahozza a külszolgálatukat befejező, illetve a szabadságra utazó magyar katonákat. A repülőgépet és személyzetét az MH Nemzeti Támogató Elem – Afganisztán tagjai fogadták, majd az átadás-átvételi ceremónián Rumi Zoltán ezredes, a közép-ázsiai országban szolgálatot teljesítő magyar katonák távozó nemzeti rangidőse köszönte meg az afganisztáni hadműveleti területen tartózkodók munkáját. A magyar állomány nemzeti rangidősének feladatait szeptember 16-tól Dóra László alezredes, az Afganisztáni Határvédelmi Erők vezető tanácsadója látja el.

Kép és szöveg: MH Nemzeti Támogató Elem

MEDÁLPARÁDÉ ▶

A Koszovóban szolgáló magyar katonák zöme – az elmúlt hat hónap során tanúsított helytállásáért – már korábban megkapta a NATO békefenntartói medált, de a KFOR felső vezetése nem feledkezett meg a főparancsnokságon egyéni beosztásban dolgozók munkájának elismeréséről sem. Ők a koszovói Film City táborban megtartott rendezvény keretében vehették át az egyéves külszolgálatuk után járó NATO-kitüntetést. Az ünnepségen – amelyen három magyar katona külön elismerést kapott – Salvatore Cuoci vezérőrnagy, a KFOR parancsnoka, valamint Csombók János dandártábornok, a KFOR parancsnokhelyettese is részt vett.

KFOR parancsnokhelyettesi iroda; fotó: Horváth Gábor hadnagy

ÁTADÁS-ÁTVÉTEL KOSZOVÓBAN ▶

A KFOR Harcászati Tartalék Zászlóalj állományánál fél év elteltével ismét váltásra került sor. A Novo Seló-i táborban megtartott átadás-átvételi ceremónián Salvatore Cuoci vezérőrnagy, a KFOR parancsnoka ünnepi beszédében a 18. váltás helytállását méltatva külön köszönetet mondott Horváth Sándor alezredesnek, a távozó kontingens parancsnokának, akivel kiváló együttműködés alakult ki az elmúlt hónapokban. „A tisztelet legnemesebb kifejezéseként: köszönöm!” – mondta magyar nyelven a teljes állományhoz fordulva Cuoci vezérőrnagy, ezt követően pedig átadta a kontingens csapatzászlaját az MH KFOR Kontingens 19. váltása parancsnokának, Legoza Bálint alezredesnek.

Kép és szöveg: Kozák Piroska százados

TÖRZSFŐNÖK-VÁLTÁS SZARAJEVÓBAN

Megtörtént a törzsfőnöki teendők átadás-átvétele a szarajevói NATO-parancsnokságon: Könczöl Ferenc ezredest, az MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezred parancsnokát Papp Tibor ezredes, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kara Katonai Vizsgaközpontjának parancsnoka váltotta. A Butmir táborban tartott rendezvényen – amelyen részt vett Angyal Ágnes, Magyarország szarajevói nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, Martin Dorfer vezérőrnagy, az EUFOR-parancsnokság parancsnoka és Horváth Gábor dandártábornok, az EUFOR törzsfőnöke is – Marti J. Bissell dandártábornok, a NATO-parancsnokság parancsnoka köszönte meg Könczöl ezredes munkáját, s a NATO Non-Article 5 medállal tüntette ki.

Honvedelem.hu; fotó: NATO HQ Sarajevo

GYORS VÁLASZ A BALKÁNON

Bosznia-Hercegovinában – idén először – a valóságot megközelítő helyzetben dolgozhattak együtt a KFOR Harcászati Tartalék Zászlóalj (KTRBN) és az EUFOR Többnemzeti Zászlóalj (MNBN) katonái, megmutatva az Európai Unió, valamint a NATO közötti szoros kapcsolatot. Az EUFOR Althea-művelet nagy láthatóságú Quick Response 2018 (Gyors Válasz 2018) gyakorlatán a vendégek, valamint a helyi és a nemzetközi sajtó képviselői is megtekinthették, hogy milyen eszközökkel és módszerekkel képesek egy civil demonstrációt kezelni a békefenntartók. A szimuláció részeként az EUFOR segítségül hívta a rendelkezésükre álló tartalékot, amely a koszovói KFOR-erők egy része volt. A KTRBN katonái csatlakoztak szövetségeseikhez, és együtt sikeresen teljesítették a feladatot.

Kép és szöveg: Horváth Gábor hadnagy

MAGYAR NAPOK BRÜSSZELBEN

Kétnapos magyar kulturális fesztiválon vett részt Brüsszelben a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum. A belvárosi Cinquantenaire parkban harmadik alkalommal megrendezett HUNGAstRY fesztiválon a látogatók többek között megtekinthették a Hadtörténeti Múzeum „170 éves a Magyar Honvédség” című vándorkiállítását és a hagyományőrzők bemutatóit is. Az interaktív programok során a múzeumpedagógusok négy történelmi korszakba kalauzolták el az érdeklődőket, akik megismerhették az 1848-as magyar huszár, az első világháborús honvéd gyalogos, az 1939-ben szolgáló magyar királyi honvéd gyalogos, valamint a Magyar Néphadsereg gépesített lövészkatonájának öltözetét, felszerelését.

Várkonyi Melinda százados; fotó: HM HIM

Jackal Cave 2018

CSAKNEM NÉGY HÉTEN KERESZTÜL TARTOTT HAZÁNKBAN A JACKAL CAVE 2018 ELNEVEZÉSŰ GYAKORLAT, AMELYNEK KERETÉBEN AZ AMERIKAI, MACEDÓN, HORVÁT ÉS MAGYAR KATONÁKBÓL ÁLLÓ TÖBBNEMZETI KÖTELÉK NEM HAGYOMÁNYOS HADVISELÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOKAT HAJTOTT VÉGRE.

A Jackal Cave (Sakálbarlang) gyakorlat kitalált történetre épült: a különleges erők harccsoportjainak egy fiktív országban külső befolyás hatására megerősödött terrorista sejteket kellett felszámolniuk. A kiképzési eseményen hazánkat az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Dandár képviselte. Az alakulat parancsnokhelyettese, Pécsvárady Szabolcs ezredes elmondta: a magyar különleges műveleti törzs tervezte meg és osztotta ki a feladatokat az egyes csoportoknak, miközben a részt vevő összes nemzet eljárásait, gondolkodásmódját és műveleti tempóját összehangolta.

Az egyik mozzanat szcenáriója értelmében a különleges műveleti osztag bejelentést kapott, miszerint Ócsa környékén gyanús személyeket láttak. A helyszínre érkezett egy rohamlövész-egység, a katonákra azonban a terroristák tüzet nyitottak. A kibontakozó tűzharc során a csoport ártalmatlanná tette a fegyvereseket, rejtekhelyüket pedig – a nyomrögzítést és az információszerzést követően – felszámolták.

Az összegyűjtött adatok a következő célponthoz vezették el a műveleti csoportokat, amelyek ezúttal egy terrorista sejt bombaösszeszerelő üzemét vették célba. A rajtaütést napokig tartó tervezőmunka és megfigyelés előzte meg: két műveleti csoport kezdte meg a felkészülést a bombagyár felszámolására, majd a megfelelő pillanatban az amerikaiak – a magyar alegység támogatásával – behatoltak az ellenséges objektumba. Az akció során a különleges erők katonái szintről szintre haladva tisztították meg az épületet a terroristáktól. A műveletben megsérült bajtársukat ellátták, majd az előretolt repülésirányító jelzett a közelben tartózkodó helikopternek, amely elszállította a sebesültet.

Az újabb helyszínen szerzett információk tovább gördítették a cselekményt; az osztag katonáira ezúttal egy rendkívül kockázatos

A SAKÁLBARLANG

LAKÓI

feladat várt. A bombagyárban talált adatok alapján egy terrorista kapcsolatokkal rendelkező vegyész került a látókörükbe, s megtudták azt is, hogy nagyobb mennyiségű, mérgező gázok előállításához alkalmas vegyi anyagot szállítottak a Dunántúlra. Hamarosan újabb információt kaptak: a terroristákhoz köthető autók fémhordókat és laborfelszereléseket vittek egy elhagyatott helyre.

Erre reagálva a többnemzeti különleges műveleti osztag egy horvát felderítőcsoportot küldött a területre, hogy figyeljék meg a gyanús objektum körüli mozgásokat. Mindeközben kezdetét vette a felkészülés a vegyi labor felszámolására. Az akció kivitelezését jelentősen nehezítette, hogy a kijelölt magyar különleges erőknek vegyivédelmi felszerelésben kellett végrehajtaniuk a feladatot. Őket a célponttól távolabb tette ki a Mi–17-es helikopter, elkerülendő, hogy a gép zaját meghallják a terroristák. A különleges erők katonái a labort őrző fegyveresekkel tűzharcba keveredtek, s bizony mindkét oldalon volt veszteség. Az összecsapás során ráadásul mérgező vegyi anyag került a levegőbe. Mivel az osztag a tervezés során számolt ezzel a lehetőséggel, már előre felkészítették a vegyivédelmi szakemberekből álló mentesítő csoportot, amelyet a helyszínre rendeltek.

Ők a műszeres vizsgálatok után kijelölték a fertőzött terület határát, mentesítőpontot létesítet-

tek, majd megkezdték a katonák vegyimentesítését. Addig senki sem vehette le a vegyivédelmi ruháját, illetve a felszerelését, amíg nem semlegesítették a rárakódott mérgező anyagot.

A résztvevőket mind fizikailag, mind mentálisan próbára tevő többhetes kiképzés egy komplex harcfeladattal ért véget a táborfalvai lő- és gyakorlótéren. Ennek során a Black Hawk helikopterekkel és taktikai járművekkel támogatott többnemzeti kötelék – alapos felderítést követően – egy terrorista rejtekhelyet számolt fel.

A katonák az épületet állandó tűz alatt tartva közelítették meg a bejáratokat, majd az ajtók berobbantása után a műveleti csoportok folyamatos biztosítás mellett szintről szintre, szobáról szobára haladva tették ártalmatlanná a terroristákat.

Javában tartott a helyiségharc, amikor információ érkezett arról, hogy az épületben rekedt terroristák megsegítésére ellenséges járművek közelednek. A fegyveresek megállítására rohamlövészekből álló gyorsreagálású alegység szállt helikopterre, majd a deszantolás után lesállást foglalt el az út mentén. Megsemmisítették a konvojt, ezután pedig megszervezték a külső biztosítást, amelyet egészen addig fenntartottak, amíg a különleges műveleti csoportok be nem fejezték az épület megtisztítását.

A látottakat Sándor Zsolt dandártábornok, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság szárazföldi haderőnemének főnöke, parancsnokhelyettes értékelte, aki megköszönte a nemzetek különleges erőinek részvételét, egyúttal reményét fejezte ki a kiváló együttműködés folytatását illetően. Ezt követően elismeréseket, Pécsvárady Szabolcs ezredes, az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Dandár parancsnokhelyettese pedig emlékplaketteket adott át a részt vevő nemzetek csoportparancsnokainak.

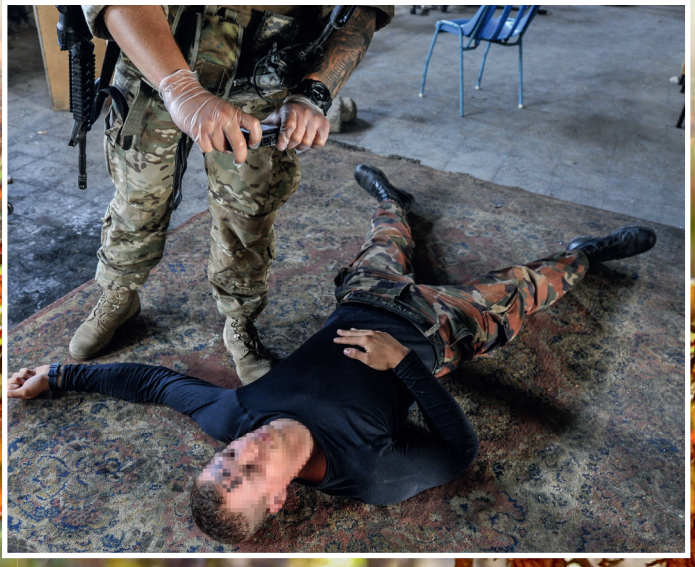

HUNGARY

Ezentúl szürke lesz a terepszín

(L)ÉGI HÍD

A NAGYJAVÍTÁS UTÁN HAZATÉRT NÉGY MI-24-ES HARCI HELIKOPTERREL A MAGYAR HONVÉDSÉG FONTOS KÉPESSÉGE ÁLLT VISSZA. A GÉPEK KÍVÜL-BELÜL MEGÚJULTAK – S BÁR A SÖTÉTSZÜRKE FESTÉS A LEGLÁTVÁNYOSABB VÁLTOZÁS, A LÉNYEG A FÜLKÉKBEN LAPUL.

Dr. Koller József dandártábornok

Szeptember 10-én szállt le az orosz légierő An–124-100 Ruszlán szállítógépe, rakterében két-két Mi–24V és Mi–24P típusú harci helikopterrel, Kecskeméten, ahonnan aztán a részlegesen szétszerelt forgószárnyasok és alkatrészeik közúti fuvarral jutottak el az MH 86. Szolnok Helikopterbázisra. Szeptember utolsó hetében már a berepülést végző Mi–24-es hajtóműveinek hangjától kísérve ültünk le dr. Koller József dandártábornokkal, bázisparancsnokkal áttekinteni a felújítási program részleteit. Vendéglátónk arcán a mosoly nem csak parancsnoki optimizmusból eredt: ő is Mi–24-es hajózó és alig várja, hogy ismét repülhessen a világ egyik legelismertebb, számtalan hadszíntéren bizonyított forgószárnyasával.

– A típus a 2010-es éveket egyre fogyatkozó gépszámmal élte meg: az egyes példányok naptári üzemideje lassan elfogyott. Emellett is folyt ugyanakkor a kiképzés, a képességek (így például a hermetikusan zárt fülkével és speciális konténerrel felszerelt Mi–24-esnek „testhez álló” sugárfelderítés) fenntartása. Végül 2012. december 31-én az utolsó két Mi–24P, a 335-ös és a 336-os is leállt. Ezek azonban majdnem olyanok voltak, mint egy bejáratós autó. Minden kezelőszervük „húzósan” működött, s a műszerfalon sem kopott meg a festék – emlékezett vissza a tábornok.

A leállított gépeken ugyanakkor folyamatosan elvégezték a gyár által előírt állagmegóvást, így havonta alaposan átnézték a helikoptereket, elindították, járatták a hajtóműveket. Ez majdnem olyan, mintha repülési feladatot hajtott volna végre, azaz meghosszabbodott a gép alkalmassága. Mindez jól jött 2013 júniusában, amikor hatalmas árvízhullám vonult le a Dunán. Ekkor a Mi–17-es szállítóhelikopterek óriási munkával mentették a menthetőt: Győrújfalunál például a kritikus napokon 20 másodpercenként raktak le egy-egy kívülről függesztett, háromtonnás homokzsák-szállítmányt, megtámasztva az életveszélyessé vált gátat. Ez a feszített üzem azonban „elvitte” a szállítóhelikoptereket, így – a kihirdetett, más jogi szabályozókat életbe léptető vészhelyzetnek köszönhetően – a Mi–24-esek vették át a légiközlekedés szempontjából kötelezően fenntartandó kutató-mentő szolgálatot.

Erre a harci helikopterek is alkalmassá tehetők, felszerelhetők. A „felébresztett” Mi–24-eseket Rolkó Zoltán alezredes és Koller József (akkor még) ezredes repülte be, s szintén ők látták el a kutató-mentő szolgálatot. A vészhelyzet elmúltával, 2013. június 18-án, 16 óra 30 perckor az állóhely betonjára huppant az utolsó „Mihu” is. A hajtóművek lepörögtek, a gépek ismét pihenni tértek: akkor még nem lehetett tudni, meddig…

A hajózóknak – így Koller tábornoknak is – különleges viszonya alakult ki a Mi–24-essel, melyet 19-20 éves koruk óta repülnek, ismernek, szeretnek. Azonban katonaként pontosan tudják: a képességeket lehet más módon, más típusokkal is helyettesíteni. Természetesen az is közismert, hogy a most nagyjavított gépek sem maradnak örökké hadrendben, az 1000 repült óra vagy a hét év szolgálat is eltelik majd. Ezzel együtt Koller tábornok leszögezte: az oroszországi nagyjavítással költséghatékonyan, komoly szakmai előkészítéssel, a többlépcsős Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési programhoz illeszkedően történt meg a képességek visszaállítása, a gépek üzemidejének hosszabbítása mellett a szükségessé vált navigációs és rádióberendezés-korszerűsítés.

– Kell egy híd a múltból a jelenen át a jövő felé, hiszen a képességek fenntartása mellett gondolni kell a beszerzendő új típusokra, azok humánerőforrás-oldalára is. A Mi–24-es alkalmas tűztámogatásra, felderítésre, kutató-mentő szolgálat ellátására, külső függesztésű tartállyal („Bambival”) végrehajtandó tűzoltásra, ejtőernyősök ugratására, katonák szállítására. Nyilván mindenre más helikopterek is képesek, de azok beszerzése sok milliárd forintba kerül. Lényegesen olcsóbb, ha a már meglévő gépeket küldjük nagyjaví-

tásra, s azok szolgálnak tovább még 7-8 évig. Ezzel nem csupán komoly összeget takaríthatunk meg, de jobb ütemezést is lehet biztosítani az új helikopterek vásárlásakor: nem kell kapkodni, azonnal venni valamit, lehetőség nyílik szakmailag alaposan átgondolt beszerzésre – fejtette ki a bázisparancsnok.

A jövő elkezdődött: a húsz Airbus H–145M könnyű szállítóhelikopter első példányai 2019 végén megérkeznek, s ez ismét képesség-bővülést jelent. Kisebb tömegű teher vagy néhány katona szállítására így már nem lesz szükség a sokkal drágábban üzemeltethető Mi–17-esek vagy most már a Mi–24-esek indítására.

– A meglévő flottát felmérve a kiválasztott hat Mi–24P és két Mi–24V a legjobb állapotú gépek voltak, így a komoly tapasztalattal rendelkező orosz szakembereknek nem okozott problémát a nagyjavítás. Ennek keretében a helikoptereket teljesen lecsupaszították, majd a vázszerkezet alapos, röntgenes vizsgálata után indult el az összeszerelés. Minden rendszert, eszközt akkor is szétszedtek és ellenőriztek, ha az első vizsgálat szerint azok jól működtek. A gép elemeinek körülbelül 80 százalékát cserélték ki: gyakorlatilag egy „nullkilométeres” állapot állt vissza. A forgószárnyasok mellé a szerződés értelmében garancia is jár, tehát az orosz félnek is érdeke, hogy jó és alapos munkát végezzen a nyugati szintű technológiával és gépparkkal felvértezett javítóüzemben – jegyezte meg Koller tábornok.

A javítás során kerültek be a pilótafülkékbe a jogszabályi változások miatt szükséges új, 8,33 MHz-es csatornaosztású rádiók (amelyek 2018. január elseje óta a katonai és a polgári légiközlekedésben is kötelezően használandók Európa-szerte), továbbá a korszerű rádiónavigációs rendszerek. Az utóbbiak antennáit az élesszeműek azonnal észre is vehették a visszatért Mi–24-eseken.

Az eszköztár az éjjellátó képességgel is bővült, hiszen a műveleteket már gyakran sötétben kell teljesíteni. Ennek érdekében megfelelő kabinvilágítást és külső fényeket kaptak a gépek.

– A nagyjavítást követően a munkákat végző orosz cég saját szakemberei hajtották végre az első felszállásokat, immár Szolnokon; ezek során nem merült fel semmi probléma. A finomhangolások után a magyar berepülőpilótákkal közösen teljesítettek újabb ellenőrző repüléseket, megfigyelve, hogy a helikopter valóban hozza-e az előírt paramétereket a különböző üzemmódokban. A Mi–24-esekkel együtt Oroszországba utazott – 2013 óta a típussal nem repült – oktatópilótáink ismereteit az orosz fél a magyar Állami Légügyi Főosztály által is auditált program végrehajtásával aktualizál-

ta, így hajózóink ismét megkapták a hazai szakszolgálati engedélyt. Az orosz oktatók akkor elmondták: kiváló csapat érkezett tőlünk, s a közös repülések után úgy gondolják, az éjjellátós képzés is gyors, gördülékeny lesz. Szeptember utolsó hetében megtörténtek a gépek földi próbái, illetve az első felszállások is, s ha minden jól megy, októ-

ber közepén kezdetét vehetik a kiképző repülések a magyar felségjelzésű Mi–24-eseken – zárta a beszélgetést Koller József dandártábornok.

ÚJ PARANCSNOK HÓDMEZŐVÁSÁRHELYEN

Parancsnokváltás történt az MH 5. Bocskai István Lövészdandár hódmezővásárhelyi helyőrségében: Tóth István ezredes, aki korábban harckocsizóként és lövészként húsz évet Tatán szolgált, szeptember elsejétől látja el új beosztását. A szervezeti felépítés szerint a három bázison települő dandár parancsnoka és egyik helyettese Debrecenben, míg másik helyettese Hódmezővásárhelyen, a kikülönített szervezeti elemek parancsnokaként teljesít szolgálatot. Dr. Ruszin Romulusz dandártábornok, a Bocskai-dandár parancsnoka a kinevezés alkalmából felsorakozott katonák munkáját megköszönve, az új parancsnokhelyettes számára az eddig elért eredmények megtartását és növelését tűzte ki célul.

Kép és szöveg: Búz Csaba

SZOLGÁLATBA ÁLLT A PONTONHÍD

Szeptember 4-én, este fél hétkor megindult a forgalom a Sajón, a Köröm és Muhi között megépített pontonhídon. A 44 méter hosszú, 60 tonna teherbírású létesítményt – az önkormányzat felkérése alapján, kormányzati támogatás révén – az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred katonái alig néhány óra alatt építették meg. A munkálatokhoz két parti és öt folyami hídkompot használtak fel. Az ideiglenes átkelő közel harminc környékbeli település lakóinak életét, mindennapi munkába járását könnyíti meg; számukra a kesznyéteni Sajó-híd felújítása miatt Bőcsön át jelöltek ki terelő utat. Az alakulat katonái váltásokban, előreláthatólag november közepéig éjjel-nappal üzemeltetik a hidat.

Honvedelem.hu; fotó: Tóth László

MAGASHEGYI HELIKOPTERES KIKÉPZÉS

A Lord Mountain 2018 elnevezésű szlovén–magyar magashegyi helikopteres kiképzésen vett részt a Ljubljana–Brnik repülőtéren az MH 86. Szolnok Helikopterbázis kontingense. Magashegyi környezetben az időjárási körülmények – főleg a légmozgás – sajátosságai és gyors változásai még a rutinos személyzetektől is folyamatos összpontosítást követelnek. A csapat parancsnoka, Oláh Gábor őrnagy, aki harmadszor vett részt a programban, s már több afganisztáni misszióban alkalmazta az itt tanultakat, ezúttal kiképzőpilótaként segítette a gépszemélyzetek tagjainak speciális felkészülését. Idén 3-3 helikoptervezető és fedélzeti technikus szerzett értékes tapasztalatokat a magashegyi repülés sajátosságairól.

Kép és szöveg: Tószegi Zoltán őrnagy

UGROTTAK A FELDERÍTŐK

Ejtőernyős gyakorlati felkészítésen vettek részt az MH 24. Bornemissza Gergely Felderítőezred mélységi felderítő századának katonái. Az elméleti típusátképzést követően bekötött ejtőernyős ugrásokat hajtottak végre az újonnan rendszerbe állított MC6 körkupolás ejtőernyővel 400 és 600 méter magasból. Az új ejtőernyő az RS 4/4LA típusú, ugyancsak körkupolás ejtőernyőt váltotta fel. A bekötött ugrás mellett a mélységi felderítőszázad nagy magasságú csoportja további szinten tartó ugrásokat is végzett MC5 és M291 légcellás ejtőernyővel 2000, illetve 3200 méteres magasságból. A kiképzés a Rejtett Portya, illetve a Strong Will elnevezésű szakharcászati gyakorlatra történő felkészülés része volt.

Pallás Lilla hadnagy és Radóczi Ferenc törzszászlós
Fotó: Pallás Lilla hadnagy

BOCSKAI TÜZE

Páncéltörő- és aknavető-lövészetet tartott szeptember közepén az MH 5. Bocskai István Lövészdandár katonáira épülő MH Zászlóalj Harccsoport. A Bocskai Tüze 2018 elnevezésű gyakorlat a hódmezővásárhelyi 62. lövészzászlóalj bázisán megalakított MH Zászlóalj Harccsoport tűztámogató alegységeinek felmérése volt, a Várpalota közelében található „nullaponti” lőtéren. Az erőpróba során az aknavetőszakasz-parancsnokok egyéni tűzfeladataikat teljesítették alegységeikkel. A támogatószakaszok páncéltörő rajai szintén részt vettek a felkészítésen; nekik a közel egy kilométerre elhelyezett, már nem használt harckocsikra, páncélozott járművekre, illetve mozgó célokra kellett rávezetni az irányítható rakétákat.

Búz Csaba hadnagy; fotó: Bocskai-dandár

ORSZÁGOS MENTÉSI VERSENY

Európa egyik legkomplexebb mentési megmérettetésén vett részt az MH Bakony Harckiképző Központ három fős mentőcsapata a zánkai Erzsébet-táborban; a katonák a „Társszervek” kategóriában a negyedik helyen végeztek. A rendezvényen a mentőszolgálatok kivonuló és irodai dolgozói, az orvostanhallgatók, a mentőtisztek, valamint a társszervek – így a Magyar Honvédség is – képviseltették magukat. A versenyzőknek nyolc állomáson kellett helytállniuk. A próbatételek főként az életmentő technikák szakszerű és hatékony alkalmazására, valamint a csapatmunka összhangjára irányultak, de a résztvevők összemérhették képességeiket különböző ügyességi és szituációs feladatokban is.

Schäffer Mónika hadnagy; fotó: Pintér László

BŐVÜLŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS

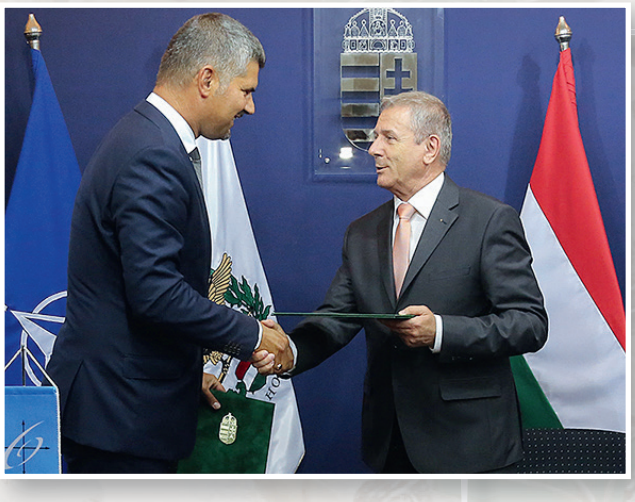

Együttműködési megállapodást írt alá dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter és Szepessy Kornél, a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt. vezérigazgatója. A több évtizedes múltra visszatekintő partnerség eredményeként a HungaroControl Zrt. munkáját a légiforgalmi irányítás és a légtérgazdálkodás terén jelenleg tizenhat katona segíti. A most aláírt szerződés értelmében a Magyar Honvédség állományából további harmincnégy fő kezdhet el olyan tanfolyamokat és képzéseket, amelyek révén még hatékonyabban járulhatnak hozzá a polgári és a katonai légi navigáció fejlődéséhez hazai és nemzetközi környezetben. Az együttműködés a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderő-fejlesztési programmal összhangban a jelen és a jövő kihívásaira egyaránt választ kíván adni. *Honvedelem.hu; fotó: Szabó Lajos zászlós*

ÚJ ALAPON A HONVÉDELMI ALAPISMERETEK

Németh Szilárd, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes sajtótájékoztatón mutatta be a „Honvédelmi alapismeretek” című könyvet és füzetet. A miniszterhelyettes hangsúlyozta: Magyarországnak fiatal, életerős, hazaszerető katonákra van szüksége, s a toborzás egyik eszköze a honvédelmi alapismeretek tantárgy, amelyet a gimnaziták és a szakgimnaziták ettől a tanévtől szabadon választhatnak, és majd érettségi vizsgát is tehetnek belőle. A könyv célja, hogy korszerű és gyakorlati ismereteket szerezhessenek a diákok, s ha tanulmányaik után nem a katonai pályát választják, akkor is hasznosíthassák ezt a tudást a mindennapi életben. A könyv és a füzet a Zrínyi Kiadó gondozásában jelent meg.

Honvedelem.hu; fotó: Szabó Lajos zászlós

NATO AZ ISKOLATÁSKÁBAN

Dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter fővédnökségével, a Honvédség és Társadalom Baráti Kör székesfehérvári tagszervezete rendezésében került sor a „NATO az iskolatáskában” című konferenciára a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. A szimpózium nyitó előadását Szabó István, a HM honvédelmi ügyekért felelős államtitkára tartotta. Prezentációja során beszélt a megváltozott biztonsági kihívásokról, s az arra adandó válaszokról, a Magyar Honvédség szerepvállalásairól, és kitért az illegális migráció kérdésére is. A konferencia témája kapcsán az államtitkár kifejtette: a minisztérium célja az, hogy minél több fiatalt nyerjen meg a honvédelem ügyének, minél szélesebb körben tudja megszólítani azokat, akik a jövőben kellő tudással felvértezve erősíthetik a honvédséget.

Révész Béla; fotó: Szabó Lajos zászlós

TIRANAI TANÁCSKOZÁS

A biztonsági kihívásokat és az együttműködési folyamatokat vitatták meg Tiranában a Védelmi Együttműködés Kezdeményezés (Defence Cooperation Initiative – DECI) tagállamainak katonai vezetői. A vezérkari főnöki szintű értekezleten a magyar delegációt Korom Ferenc altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnöke vezette, s küldöttségünket fogadta Bardhyl Kollçaku dandártábornok, albán vezérkari főnök is. A találkozó során Korom altábornagy egyeztetett a montenegrói, a horvát, az olasz, az osztrák és a szlovén vezérkar képviselőivel, valamint sor került a Többnemzeti Szárazföldi Kötelék (Multinational Land Force – MLF) új, általános technikai egyezményének olasz–szlovén–magyar részről történő aláírására is.

Honvéd Vezérkar; fotó: Eldian Muca őrnagy

ATTASÉLÁTOGATÁS SZENTENDRÉN

A Budapesten akkreditált véderő-, katonai és légügyi attasék az MH Altiszti Akadémián tettek látogatást. A delegációt Frankó Imre ezredes fogadta. Az akadémia parancsnokhelyettese az alakulat szervezeti felépítésének és működésének bemutatását követően beszélt a vendégeknek a honvéd altisztjelöltek iskolarendszerű képzéséről, valamint a szerződéses katonák egységes felkészítéséről is. A katonadiplomaták az alakulat múzeumában a honvéd altiszt- és tiszthelyettesképzés elmúlt nyolcvan esztendejébe is betekintést nyertek, majd meghallgatták a Szentendre Helyőrségi Zenekar műsorát, illetve a honvéd altisztjelöltek hálókörleteit tekintették meg.

Kép és szöveg: Faragó Fanny

„VÁGTÁZTAK" A KATONÁK IS

A hagyományőrzők ágyújának hangjára vette kezdetét a 11. Nemzeti Vágta a Hősök terén, ahol a speciális, homokkal borított pályán a versenyben részt vevő 72 magyarországi és határon túli település lovasai mellett felvonultak a huszár díszegységek és a lovas íjászok is. A vágtához kapcsolódva idén ugyanis a Magyar Honvédség is képviseltette magát a Városligetben: a Honvédség Korzója elnevezésű rendezvényen a rendszeresített technikai eszközök, statikus és dinamikus bemutatók fogadták a látogatókat. Összesen huszonkilenc katonai szervezettel és a munkájukhoz kapcsolódó eszközökkel találkozhattak az érdeklődők, míg a Kós Károly sétányon, illetve az Andrássy úton katonai toborzók is várták a haza és a honvédelem ügye iránt elkötelezetteket.

Nyulas Szabolcs; fotó: Szabó Lajos zászlós

Amerikai–magyar próbatétel

SARKANTYÚT KAPTAK

AZ AMERIKAI PÁNCÉLOSFELDERÍTŐK AZ IDÉN IS MAGYAR KATONÁK RÉSZVÉTELÉVEL RENDEZTÉK MEG TATÁN A HAGYOMÁNYOSNAK SZÁMÍTÓ, FIZIKAI ÉS MENTÁLIS KIHÍVÁSOKKAL TELI JÁRŐRGYAKORLATOT, A SARKANTYÚ FUTAMOT.

A próbatétel eredete az amerikai lovasság történetéhez vezethető vissza. Ott ugyanis csak az kaphatta meg csizmájára a sarkantyút, aki különböző feladatokat teljesítve bizonyította, hogy a legjobbak közé való. Ezt a tradíciót az amerikai páncélosfelderítők a mai napig életben tartják, így MH 25. Klapka György Lövészdandárnál gyakorlaton lévők is megrendezték a Sarkantyú futamot (Spur Ride), Tatán immár harmadik alkalommal. A vendégek a magyar katonákat is meghívták a megmérettetésre, s ennek az invitálásnak történelmi háttere van: a kutatások szerint az 1848/49-es forradalom és szabadságharc leverése után egy, az Egyesült Államokba emigrált magyar huszár főtiszt vezette be a lovasságnál a próbát, amelynek teljesítésével az ezüst sarkantyú megszerezhető. (Az aranyszínűt napjainkban csak műveleti területen lehet kiérdemelni.)

A kihíváson idén tizenkét magyar katona vett részt. A feladatok sora már a hajnali órákban elkezdődött: a fizikai állóképesség felmérése és a felszerelés ellenőrzése után a páncélosfelderítők történelmével, hagyományaival és fő feladataival kapcsolatos teszt kitöltése következett.

– Repeszálló mellényben kellett száz húzódzkodást, kétszáz fekvőtámaszt és háromszáz guggolást csinálnunk. Érdekes, de pont ekkor, a legelején jön el a mélypont, amikor a szervezet még nem áll készen. Akkor szerintem mindenkin átfut a gondolat: most még nem késő kiszállni, hiszen el sem kezdtük. Persze senki nem szállt ki, csináltuk tovább – emlékszik vissza Nagy Viktor őrvezető, az MH 25. Klapka György Lövészdandár 2. lövészzászlóaljának tagja, aki tavaly teljesítette a próbát, amikor a tizenöt amerikai mellett tizenöt magyar vállalkozott a feladatra. (Mindannyian sikerrel küzdötték le a több mint 30 órás megmérettetés akadályait.)

A körülmények az idén is hasonlóak voltak. A hajnali fizikai terhelés után a katonák a szomódi lőtéren hajtottak végre lövészetet. A kihívásnak talán ez volt a legkönnyebb része, innen ugyanis a résztvevők a negyven kilós hátizsákkal a tatai Öreg-tóhoz meneteltek, ahol újabb próbatételek vártak rájuk. Ezek része volt a harctéri életmentési gyakorlat, az úszás, majd a futás a tó körül, melyet a csuromvizes egyenruhában kellett teljesíteni.

A kétnapos Sarkantyú futamon a szervező amerikai felderítők szünet nélkül tesztelték és feszegették a próbán indulók fizikai és mentális határait. A feladatok között szerepelt elsősegélynyújtás, de fegyver-, híradó- és vegyivédelmi ismeretek számonkérése is. Az utóbbiak ráadásul mindig valamelyik nagyfokú fizikai terhelést jelentő próbát követték. Az amerikai katonáknak a Magyar Honvédségnél rendszeresített fegyvereket kellett összeszerelni, míg a magyaroknak az amerikaiakét. Levezetéseképpen a résztvevők 20 kilométeres menetgyakorlatot teljesítettek, természetesen az elmaradhatatlan negyven kilós hátizsákkal.

Az ünnepélyes záróeseményen a próbatételek sorát sikeresen teljesítők megkapták az ezüst sarkantyút, amelyet azonnal a bakancsukhoz rögzítettek az amerikai kiképzők. A magyar katonák jól teljesítettek: a tizenkét indulóból kilencen érdemelték ki a kemény gyakorlat teljesítését büszkén hirdető ereklyét.

– Bármennyire megterhelő, bármennyire is azt érzi az ember, hogy nem bírja tovább, eljut a célig. Az érzés, amikor vége lett, és megéreztem a sarkantyú szorítását a lábamon, leírhatatlanul jó volt – fogalmazott Nagy Viktor őrvezető.

Révész Béla ❖ Fotó: Tóth László

A közös kiképzés újabb állomása

SZOMSZÉDOK

MAGYARORSZÁG BIZTONSÁGPOLITIKÁJÁNAK FONTOS ALAPELVE, HOGY TÁMOGASSA SZOMSZÉDJAI EURÓPAI INTEGRÁCIÓJÁT. ENNEK RÉSZEKÉNT – KÜLÖNBÖZŐ SZINTEKEN ÉS FORMÁBAN – MÁR HOSSZÚ ÉVEK ÓTA FOLYIK EGYÜTTMŰKÖDÉS A SZERB ÉS A MAGYAR HADERŐ KÖZÖTT.

A közös kiképzések egyik fontos része a 2010 óta évente megrendezett Neighbours (Szomszédok) gyakorlatsorozat, egy béketámogató műveletet feldolgozó erőpróba, amelynek házigazda-szerepét felváltva látja el Szerbia és Magyarország.

Az idei eseménynek – mintegy nyolcvan katona részvétele mellett – Magyarország, közelebbről az újdörögdi kiképzőbázis, valamint az ahhoz tartozó romváros adott otthont. A gyakorlaton a kezdetek óta az MH 5. Bocskai István Lövészdandár hódmezővásárhelyi 3. Bercsényi Miklós Lövészzászlóaljának katonái képviselik hazánkat, a szerb fél pedig az 1. Gépesített Dandár alegységeivel működik közre. Az Ohiói Nemzeti Gárda öt éve csatlakozott a szerb–magyar felkészítéshez. Az amerikaiak idén – a tervezés mellett – mentorként és aktív közreműködőként is részt vállaltak a feladatvégrehajtásban.

A gyakorlat bemutató napján – amelyet megtekintett John C. Harris vezérőrnagy, az Ohiói Nemzeti Gárda parancsnokhelyettese, Nikola Stojkovic alezredes, a szerb 1. Gépesített Dandár parancsnokának műveleti helyettese, illetve dr. Ruszin Romulusz dandártábornok, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár parancsnoka is – a három nemzet tagjai alkotta alegység azt mutatta be, hogy városi körülmények között miként kell visszafoglalni a terroristák által birtokba vett épületeket. A harc közben megsebesült katonát pedig – miután ellátták őt a harctéri életmentők – a honvédség egyik Mi–8-as helikopterével szállították el a helyszínről, ezzel is gyakorolva és bemutatva a MEDEVAC-képességet.

– A szakaszszintű végrehajtásban a gyakorlat vezetői szándékosan úgy állították össze a tűzcsoportokat, hogy azokban szerbek, amerikaiak és magyarok vegyesen legyenek. Mivel a katonák közül nem mindenki beszélt angolul, így az eljárásokat kézjelzésekkel, testmozdulatokkal és alapszavak használatával kellett végrehajtaniuk – mondta el a bemutatót követően dr. Ruszin Romulusz dandártábornok. Az MH 5. Bocskai István Lövészdandár parancsnoka hozzátette: a Neighbours 2018 az alakulat szeptember elejétől október végéig tartó, több gyakorlatból álló bakonyi kitelepülésének egyik fontos része volt.

Szűcs László ❖ A szerző felvételei

A látványos bemutatót követően felsorakozott katonákat köszöntve Ruszin tábornok hangsúlyozta: a gyakorlat közös nyelven folyt, ez azonban nem az angol, a szerb vagy a magyar volt, hanem a „katonai nyelv”, amelyet minden résztvevő egyformán jól használt, s így sikeresen hajtotta végre a feladatot. A Bocskai-dandár parancsnoka kiemelte: a Neighbours jövőre is folytatódik.

John C. Harris vezérőrnagy megköszönte a szerb, az amerikai és a magyar katonák munkáját. Mint fogalmazott: a résztvevő nemzetek együttműködése kimagasló volt, s az itt megszerzett képességeket számos műveleti területen, illetve más kiképzések során is tudják majd alkalmazni.

Nikola Stojkovic alezredes a három nemzet katonáinak feladatvégrehajtását méltatva arról beszélt, hogy rendkívül fontosak a közös kiképzések, és azokat folytatni kell.

A kiemelkedő teljesítmény elismerése

KATONÁKAT DÍJAZTAK

KIEMELKEDŐ SZAKMAI MUNKÁJUK ELISMERÉSEKÉNT, A MAGYAR HONVÉDSÉG HÁROM TISZTJÉT TÜNTETTE KI A VÁLLALKOZÓK ÉS MUNKÁLTATÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK (VOSZ) JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI SZERVEZETE.

Tizennegyedik alkalommal adta át az év legjobbjainak a területi Prima Díjakat a VOSZ Jász-Nagykun-Szolnok megyei elnöksége. A nagyszabású ünnepséget idén is a Szigligeti Színházban tartották. A vendégeket a Légierő Zenekar – Szolnok játéka köszöntötte, majd az est házigazdája, dr. Lits József, a szövetség megyei elnöke emlékezett meg a Prima Primissima Díj alapítójáról, örökös elnökükről, a március 26-án, életének 75. évében elhunyt Demján Sándorról.

A területi Prima Díjak átadása előtt hatan részesültek Megyei Vállalkozói Díjban, amellyel olyanok teljesítményét jutalmaz-

zák, akik az élet különböző területén magas színvonalon végzik munkájukat. A megyében ugyanakkor hagyomány, hogy a vállalkozók mellett a hazánk második legnagyobb helyőrségében állomásozó katonai alakulatok tagjainak kiválóságait is elismerésben részesítik.

AZ ÉV KATONAZENÉSZE

„Az év katonazenésze” díjat 2018-ban Molnár János őrnagy, a Légierő Zenekar – Szolnok vezetője vehette át. Az elismerés indoklásában elhangzott: katonakarmesterként szervezi a kortárs zeneszerzők műveinek bemutatását lehetővé tévő rendezvényeket. Szakmai munkásságának kiemelkedő területe a város kulturális életének szervezése. Kiváló kapcsolatot ápol valamennyi kulturális egyesülettel, a város kórusaival, a Szimfonikus Zenekarral, a színház zenekarával, az Olajbányász Zenekarral és a Szolnoki Huszárzenekarral. Lelkes szervezője az immár hagyományos szolnoki regionális katonazenekari fesztiváloknak.

Molnár János a füzesabonyi zeneiskola elvégzését követően a miskolci zeneművészeti szakközépiskolában érettségizett. A Zeneművészeti Főiskolára első jelentkezésre felvették, harmadévesként pedig félállásban már oktatott is. Tanulmányait azonban derékba törte egy bukás: testnevelésből nem teljesítette az előírt óraszámot, félévismétlésre kötelezték.

Be kellett vonulnia sorkatonának; remek kollektívában, az egri helyőrség zenekarában kapott beosztást. A főiskolát már továbbszolgáló őrmesterként fejezte be. A Szolnokra meghirdetett karmester-helyettesi, tiszti beosztást az egri zenekar karnagyának bíztatására pályázta meg. 1994-ben egy kétéves és egy egyhetes gyerekkel költöztek a Tisza-parti városba. Aztán tett egy négyéves „kitérőt”: Szentendrén, a tulajdonképpen kísérleti jelleggel megalakított katonazenész tiszthelyettes képzésbe kapcsolódott be. A kísérlet nem sikerült – 2005-ben visszahelyezték korábbi beosztásába. A Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán karmester, fúvóskarnagy művész diplomát szerzett, 2017-ben őrnaggyá léptették elő és kinevezték a Légierő Zenekar – Szolnok vezetőjének.

A Szolnoki Szimfonikus Zenekar tagjaként fellépett a tokiói operaházban, katonazenekarával pedig Európa szinte valamennyi országában turnézott. Firenzében több mint kétezer olaszt varázsoltak el Rossini Figaró-áriájával, Hamburgban és Kielben tizenötezren voltak kíváncsiak a koncertjükre. Az elmúlt évben a kazah fővárosban, Asztanában megrendezett világkiállításon képviselte kollégáival a Magyar Honvédséget, míg itthon tizenhét középiskolában adtak saját szervezésű, ifjúsági-toborzó hangversenyt. A szolnoki katonazenészek kiváló kapcsolatokat ápolnak a helyi kulturális egyesületekkel, a város közgyűlése pedig 2001-ben a Kaposvári Gyula-díjjal ismerte el művészeti munkájukat.

AZ ÉV KIKÉPZŐJE

„Az év kiképzője” címet Bolesza Róbert őrnagy érdemelte ki, aki édesapja inspirálására választotta a katonai pályáját. Szolnokon, az akkori Repülőműszaki és Légvédelmi Honvéd Szakközépiskolában érettségizett repülőgép-műszerész szakirányon, majd tanulmányait a Repülőtiszti Főiskolán folytatta. Fedélzeti rádiótechnikus diplomával, 2001-ben a kecskeméti MH Légijármű-javító Üzembe helyezték, a rádió-lokátorokat javító műhely parancsnokhelyettesi beosztásába.

Műveleti területre először tíz évvel ezelőtt utazott – ez a külszolgálata másfél évig tartott. Az ENSZ Ciprusi Békefenntartó Misszió Magyar Kontingensének állományában hat hónapig szakaszparancsnok-helyettesként, a következő fél évben szakaszparancsnokként szolgált Athienou helyőrségben, majd áthelyezték Famagustába századparancsnok-helyettesi beosztásba. Hazaérkezését követően az MH Béketámogató Kiképző Központ több alkalommal is felkérte a külszolgálatra készülők hazai felkészítésében történő részvételre. Egy év múlva szakaszparancsnokként ismét a kettéosztott szigetre utazott, harmadik ciprusi missziója idején pedig Nicosiában, az UNFICYP-főparancsnokságon szolgált. Hadműveleti tervező főtisztként a szervezet működési szabályzóinak kialakításáért és a műveletek tervezéséért is felelős volt. Munkájáért kétszer részesült elismerésben a misszió parancsnokaitól.

Az MH Béketámogató Kiképző Központ kiképzési részlegéhez 2015-ben helyezték át, az elmúlt évben pedig – őrnagyi előléptetésével egy időben – kinevezték a szervezet nemzetközi kiképzési részlege vezetőjének. Jelenleg a hazai békeműveleti felkészítések tervezéséért és lebonyolításáért felelős, emellett állandó résztvevője a nemzetközi oktatói csereprogramoknak és a kiképzői munkacsoportok üléseinek. Oktatóként dolgozott Horvátországban, Finnországban és Németországban, különböző békeműveleti konferenciák alkalmával pedig többek között Finnországban, Kazahsztánban és az Egyesült Államokban képviselte a Magyar Honvédséget.

Munkája során legfontosabb feladata a kiképző központban évente két alkalommal megrendezendő nemzetközi katonai megfigyelő tanfolyam (IMOC) megszervezése és levezetése. Ezeken a kurzusokon az elmúlt években több mint 40 ország hallgatói és oktatói vettek részt. A tanfolyam az ENSZ békeműveleti főosztálya (Department of Peacekeeping Operations – DPKO) akkreditációjával működhet, de ez a jövő tavasszal lejár. Bolesza őrnagy és munkatársai ezért az év hátralévő részében – az új előírások és tapasztalatok figyelembevételével, a tanfolyam egyes részeinek aktualizálása mellett – az akkreditáció megújításának előkészítésén dolgoznak.

AZ ÉV HADMŰVELETI TISZTJE

„Az év hadműveleti tisztje” címmel idén az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Dandár 341. osztaga törzstisztjének munkáját ismerték el. A díjat megbízhatóságával, szakmai ismereteivel, vezetői képességével érdemelte ki a főhadnagy. Korábbi műveleti csoportparancsnokként példát mutatott az egész osztag személyi állományának. Szakmai tudását folyamatosan fejleszti, munkájában előrelátó, körültekintő, képességei és munkabírása az osztag meghatározó pillérévé teszi. Értékítélete és motivációja formálja

az alegység szervezeti kultúráját és a kiváló csapatszellemet.

Az elismerésben részesült tiszt neve, arcképe és a beosztásából eredő feladata nem nyilvános. Elmondása szerint már gyerekként is a harcos játékokat kedvelte: bunkert épített, csúzlit, íjat és puskát készített minden erre alkalmas, keze ügyébe került tárgyból. Budapesten, a Schulek Frigyes Két Tanítási Nyelvű Építőipari Műszaki Szakközépiskolában érettségizett. Tizenötéves kora óta tudatosan készült a katonai pályára. Szülei ezért meg sem lepődtek azon, hogy a korábbi Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Kossuth Lajos Hadtudományi Karán folytatta a tanulmányait. Lövész szakirányon végzett, hadnagyi rendfokozattal az akkori MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj állományába helyezték. Első tiszti beosztásában az 1. gyorsreagálású század támogató szakaszparancsnoki feladatait látta el.

Hat évvel ezelőtt sikeresen teljesítette a volt MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj, katonák közt csak Pitbullként emlegetett, kiválasztó-felmérő foglalkozásának követelményeit, és megkezdhette a különleges műveleti alaptanfolyamot. Ennek első két fázisa után lehetőséget kapott az Egyesült Államok különleges műveleti alapképzésén való részvételre, amit 2013 decemberében sikeresen el is végzett. A következő három évben különleges műveleti csoportparancsnoki beosztást látott el, jelenleg pedig az egyik különleges műveleti osztag törzsében szolgál hadműveleti tisztként. Műveleti területen két alkalommal szolgált: egy afganisztáni és egy iraki misszióban vett részt.

A Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége Jász-Nagykun-Szolnok megyei szervezete által adományozott területi Prima Díjakat a tavalyi kitüntetettek, Lázár Tibor Zoltán őrnagy, „Az év ejtőernyős kiképzője”, Magó Károly zászlós, roncskutató, „Az év repülőgépszerelője” és Virágos-Kis Sándor őrnagy, „Az év kiképzője” adta át a 2018-ban elismerésben részesült tiszteknek.

Az augusztusban, Szolnokon megrendezett 42. katonai ejtőernyős világbajnokságon a Magyar Honvédség harmadik helyen végzett válogatottja tagjainak, Bánszki Tamás századosnak, Varga Tamás, Hirschler Gábor zászlósoknak, Gál Szabolcs törzsőrmesternek és Asztalos István önkéntes műveleti tartalékos zászlósnak, a csapat menedzserének, Dér László nyugállományú törzszászlósnak, valamint a válogatott felkészítését támogató Szolnoki Honvéd Ejtőernyős Sportegyesület elnökének, dr. Ruszin Romulusz dandártábornoknak személyre szóló ajándékokat nyújtott át a VOSZ megyei szervezete. A kollektíva képviseletében Ruszin tábornok Czupp Pál fafaragó művész alkotását, egy faragott csapatkönyvet vett át, a válogatott tagjait három-három napos wellness-utalvánnyal jutalmazták, a csapat menedzsere pedig egy kerékpárt kapott.

Drónvadász születik?

AZ AMERIKAI HADSEREG HOSSZÚ IDŐN ÁT ELHANYAGOLTA A CSAPATLÉGVÉDELMET, S ENNEK KÖVETKEZTÉBEN EZ A KÉPESSÉGÜK A 2010-ES ÉVEKRE GYAKORLATILAG TELJESEN LEÉPÜLT.

Az első intő jelek az iraki, majd a szíriai terrorellenes hadjáratok során érkeztek, amikor a különböző fegyveres csoportok egyre gyakrabban és nagyobb számban használtak kereskedelmi forgalomban, az interneten megvásárolható drónokat. A kezdeti felderítő bevetéseket hamar felváltotta a mini „terrorbombázók", azaz a házilag kialakított robbanószerkezetekkel felszerelt quadkopterek alkalmazása. Ezekkel elsőként a kurd erők találkoztak, majd számos más nemzet katonái is. A legnagyobb küzdelmet az oroszok vívták: az általuk ellenőrzött és védett szíriai légibázis, Hmeimim több alkalommal is összehangolt dróntámadás célpontja volt. A támadókkal szemben a Pancir–Sz1 típusú önjáró, kis hatótávolságú, kombinált fegyverzettel (két 2A38M, 30 milliméter űrméretű gépágyú és tizenkét 57E6, rádióvezérlésű, kis hatótávolságú légvédelmi rakéta) felszerelt rendszer teljesített kiválóan.

A Kelet-Ukrajnában zajló összecsapások is azt mutatták meg, hogy a csapatlégvédelem kiemelt szerepet játszik a modern harcászatban. Ennek kárvallottjai az elavult helikopterekkel, támadógépekkel csatába küldött ukrán pilóták, illetve a drónokkal végzett felderítések nyomán gyors és pontos tüzérségi támadásokat elszenvedő ukrán szárazföldi erők voltak.

A HIDEGHÁBORÚ ÖRÖKSÉGE

Az 1990-es évek elejétől az Egyesült Államok katonai vezetésének szemében háttérbe szorultak a mobil, az alakulatok, előretolt bázisok, táborok védelmére alkalmas, kis hatótávolságú légvédelmi rendszerek. Ennek

KICSI, DE HALÁLOS

megfelelően az említett területen a mai napig a FIM–92 Stinger számít az alapvető fegyvernek. Márpedig a 15 kilogramm össztömegű, másfél méter hosszú, 3 kilogrammos repeszromboló töltettel ellátott, vállról indítható, infravörös önirányítású rakéta tervezését még az 1960-as évek végén kezdték el és 1981 óta áll hadrendben. A rakétát és az indítóegységét természetesen többször is továbbfejlesztették, több-kevesebb sikerrel követve az alacsonyan szálló repülőgépek, helikopterek jelentette fenyegetések változásait. Mivel most sincs más helyette, s a közeljövőben ez a helyzet nem is változik, ismét a Stingerek frissítéséről döntöttek – a tapasztalatoknak megfelelően elsősorban a drónok ellen optimalizálva a fegyvert.

A projektet az amerikai hadsereg cirkálórakéták elleni védelemért felelős irodája, a CMDS (Cruise Missile Defense Systems) irányítja. Az új közelségi gyújtóval felszerelt Stingereket 2018 augusztusában, három héten keresztül „nyúzták” a légierő floridai Eglin légibázisán. Az első két hét során a mérnökök egy helyben lebegő drónok ellen „tanították be” a robbanófej elektronikáját, majd a harmadik héten már az éleslövészetek következhettek. Ennek során kilenc különböző méretű, távirányítású repülőgép ellen indították el a modernizált rakétákat. A vállról történt indítások mellett tesztelték a HMMWV-kre telepített Avenger önjáró légvédelmi rendszerek drónokkal szembeni hatékonyságát is.

A halaszthatatlan fejlesztésnek akadt még egy oka: a veterán FIM–92-es az eleve ideiglenes megoldásnak tervezett „átmeneti, rövid hatótávolságú légvédelmi rendszer” nevű, az európai hadszíntérre kerülő amerikai erőket védő önjáró eszköz fő fegyverzete lesz. Ehhez azonban az is kell, hogy „megtanítsák” a célkövető fejet és a rakéta irányítását végző számítógépet az új célok elleni eredményes fellépésre. A Stinger egykor a gyorsan, nagy sebességgel érkező támadógépek és a kissé lassabb helikopterek elleni rakétának készült, s ettől a fegyvertől kiemelkedően magas megsemmisítési arányt vártak el. Ehhez jönnek most a távolról irányított, ellenséges felderítő- és támadógépek, amelyekkel a védelem szemszögéből nézve több probléma is akad. Eleve sokkal kisebb hőjelet adnak le a döntően elektromos motorokkal meghajtott drónok, mint a forró gázturbinák. Másodsorban sokkal fürgébbek, a mozgásuk nehezebben kiszámítható, mint például egy csatarepülőgépé vagy harci helikopteré.

GYORSAN, SOKAT!

Az augusztusi tesztelés adatait kielemezve most már az amerikai hadsereg illetékes bizottságán a sor: kez-

deményezik-e az új gyújtórendszerek sürgősségi beszerzését és a rakéták átalakítását? A döntés a tervek szerint már 2019 februárjában megszülethet, miután a hadsereg tesztelési és értékelési parancsnoksága elkészíti végső jelentését. Ez az idő soknak tűnhet, pedig az amerikai viszonyok között viharsebes volt a fejlesztés.

2014-ben például még senki nem beszélt a drónok ellen is bevethető Stingerekről. Bár akkor a FIM–92-esek általános továbbfejlesztésére elkülönítettek egy kisebb összeget, még nem lehetett tudni, melyik alkotóelemet modernizálják. A pénzből végül csak azt sikerült felmérni, hogy a fegyver hatékonyságának megőrzéséhez mit kell mindenféleképpen fejleszteni. Ekkor derült ki, hogy mennyire fontos a közelségi gyújtó megújítása, de a források elapadásával a tervezési-kutatási munka leállt. Az végül 2017 júliusában kapott új lendületet, amikor Mark Miller vezérezredes, a hadsereg vezérkarának főnöke a kis hatótávolságú és a drónok ellen is használható légvédelmet a legfontosabb fejlesztési területek közé sorolta. Ez pedig további és azonnali forrásokat jelentett a programiroda számára. A prioritásnak megfelelően alaposan felgyorsult a beszállítói pályáztatás és a döntés folyamata, majd a fejlesztés és a tesztelés is.

Ha 2019 februárjában pozitív döntés születik, akkor kezdetét veszi az a program, amelynek keretében

Avenger önjáró légvédelmi rendszer: fejlesztésre várva.

öt esztendő alatt megvalósul a meglévő ötezer rakéta modernizálása, élettartamának (plusz tíz esztendő) és hatékonyságának növelése. Ez egyben a rakétahajtómű és az elektromos energiát termelő generátor cseréjét is jelenti majd. Erre a célra nagyjából 270 millió dollárt kell fordítani, a végrehajtás pedig a hadsereg oklahomai McAlester fegyvergyár szakembereinek munkája lesz. A cég optimista: az elképzelések szerint a szerződés aláírását követően három hónap alatt elkészül az első 500, modernizált Stinger; ezeket vélhetően az Európában állomásozó vagy ott váltásokban gyakorlatozó amerikai egységek vehetik át.

A Stryker páncélozott járműre épített kis hatótávolságú légvédelmi rendszer.

Több fegyver, több feladat: Stinger, Hellfire II és gépágyú egy toronyban.

A FELADAT ADOTT

A komoly szándékokat számos esemény, intézkedés jelzi: 2018-ban, 15 év után először, ismét Stinger-képzést és éleslövészetet tartottak Európában, a németországi Ansbachban egy kifejezetten csapatlégvédelmi feladatra szánt zászlóaljat hoztak létre, míg április óta a Dél-Karolinai Nemzeti Gárda légvédelmi dandárjának katonái (váltásokban) a keleti NATO-erősítés részét képezik. Mindezeken felül, jelenleg is keresnek egy új, a már említett Avengernél védettebb és hatékonyabb, ideiglenes, kis hatótávolságú légvédelmi rendszert.

A távlati tervekben szereplő többfeladatú rakétaindító (Multi-Mission Launcher – MML) a legoptimistább tervek szerint is leghamarabb 2022-től állhat hadrendbe. Addig azonban vélhetően a Stryker 8×8-as páncélozott járműre épített ideiglenes, kis hatótávolságú légvédelmi rendszert (Interim Maneuver-Short-Range Air Defense – IM-SHORAD) alkalmazzák, amelyet lázas sietséggel és a Leonardo DRS mérnökeinek segítségével fejlesztenek. Ennek alapfegyverzete továbbra is a Stinger marad, emellett egy 30 milliméteres gépágyú kerül a távvezérlésű toronyba. A tervek szerint beépítik az AGM–114 Hellfire II rakéták kettős indítóblokkját is, amelyekkel a kis sebességgel haladó vagy lebegő helikopterek mellett páncélozott járművekre, harckocsikra is lehet majd vadászni.

25 éve érkeztek Kecskemétre a MiG–29-esek

A VÁGYAK ÉS A REALITÁS

A RENDSZERVÁLTÁST KÖVETŐEN A POLITIKA RÉSZÉRŐL IS FELERŐSÖDTEK AZON VÉLEMÉNYEK, HOGY IDEJE LENNE A HONVÉDSÉG VADÁSZREPÜLŐGÉPEIT ÚJABBRA CSERÉLNI. AKKORIBAN A MAGYAR LÉGIERŐBEN A MIG-21 BISZ TÍPUS REPÜLT – EZZEL LÁTTÁK EL A FEGYVERES LÉGTÉRVÉDELMI SZOLGÁLATOT IS. A STRATÉGÁK TERMÉSZETESEN A MEGÚJÍTÁST ÖSSZE KÍVÁNTÁK KÖTNI EGY HATÁROZOTT NYUGATI HADITECHNIKA FELÉ FORDULÁSSAL IS, DE VÉGÜL NEM EZ TÖRTÉNT.

Hivatalos érdeklődés elsősorban az F–16-os vadászgépek iránt mutatkozott, de a politikai és a honvédelmi vezetés nem számolt térségünk geopolitikai helyzetével, emellett az Egyesült Államok sem szívesen borította volna fel a Varsói Szerződés egykori tagországai közötti mesterséges egyensúlyt. Ennek ellenére 1993 tavaszán Urbán János vezérőrnagy – a repülőcsapatok szemlélője – asztalán még grandiózus terveket részletező iratok sorakoztak: eszerint Taszárra és Pápára amerikai F–16-osok érkeznek, Kecskemét pedig keleti haditechnikát, a szomszédainknál már sikeresen hadrendbe állt MiG–29-eseket kap.

A hivatalos államközi szerződés szerint az orosz fél az államadósság egy részét tudja le a 28 gép átadásával. Az egyeztetések során szóba került a minőségi ugrást jelentő Sz–300-as légvédelmi rendszer is – de ezt csak pénzért lettek volna hajlandók szállítani. Érdemes visszatekinteni az 1970-es, 1980-as évek haditechnikai beszerzéseire. Utólag úgy tűnik, a politikai és a katonai vezetés már csak csökkentett érdeklődéssel fogadta az évente megújuló orosz ajánlatokat. Az ezredszintű elképzelések helyett megelégedtünk egy-egy MiG–23-as és Szu–22-es századdal, a Szu–25-ös csatarepülőgépekre – nem kis bátorsággal – nemet is mondtunk.

Volt tehát mit behoznunk ezen a téren, így a katonai repülők örömmel néztek szembe a kihívással, hiszen a MiG–29-esekről hozott döntés után két hónappal már indultak a fiatalabb hajózók az átképzésre Krasznodarba, majd Kusovszkajába. A hangsúly a fiatal korosztályon volt és nem a tapasztalat számított, így a kiutazók zöme az akkori Dongó-század tagjaiból került ki.

Tőrös István ❖ Fotó: a szerző és archív

Elméleti képzés Krasznodarban. Az első sor bal szélén Bodrozsán László, még századosként.

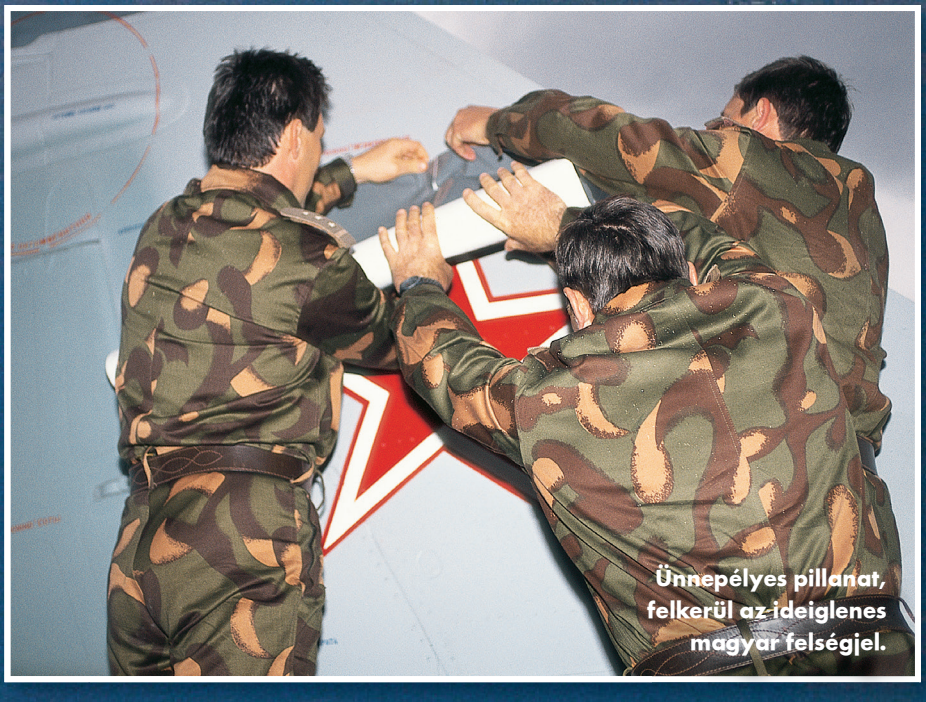

Ünnepélyes pillanat, felkerül az ideiglenes magyar felségjel.

GYORSTALPALÓ TANFOLYAM

A pilótákkal együtt természetesen műszaki katonák is utaztak ki, hiszen a MiG–29-es sárkányszerkezete, hajtóművei és részben a fegyverzete is jelentősen különbözött az addig alkalmazott típusoktól. A magyar katonák sajátos „időutazáson” vettek részt, hiszen többségük visszatért egykori kiképzése helyszínére, a régi oktatókkal és bizony a régi viszonyokkal találkozva… A kiképzési repülések meghatározott terv szerint zajlottak, pilótáink hamar kiismerték a dupla hajtómű adta tolóerőt, és a NATO-kód szerint Fulcrum néven emlegetett gép

kiemelkedő aerodinamikai lehetőségeit.

A kiképzés utolsó időszakában Für Lajos honvédelmi miniszter kíséretében újságíró-delegáció is felkereshette a kusovszkajai bázist. A környéken elterjedt vérhasjárvány miatt csak védőoltással vághattunk neki az útnak, és nem ez volt az egyetlen szokatlan dolog, amivel szembesülnünk kellett. Leszállás után felfegyverzett orosz gépek indultak bevetéseikre az éppen zajló polgárháborúban harcolók légi támogatására. A vendéglátók magyar érdekességgel is szolgáltak: az előző nap katapultált Bodrozsán László százados és kiképző pilótája a légibázis közelében. Urbán János vezérőrnagy ott előttünk léptette elő a századost őrnaggyá, a honvédelmi miniszter pedig magyarországi nyaralásra invitálta meg a másik érintettet, Taraszov őrnagyot.

Helembai László alezredessel a hátsó kabinban az első két, orosz pilóták által kormányzott gép. A helyi vámosok ugyanis csak hosszú tortúra után engedték felszállni a MiG–29-eseket, sőt, egy ismételt ellenőrzésre vissza is akarták fordítani a már a levegőben lévő, Magyarország felé tartó köteléket.

Villogtak a vakuk, a katonazenekar a Himnuszt játszotta, majd Karmazsin Sándor jelentette a miniszternek a sikeres kiképzést, és sor került egy jelképes, de nagyon fontos gesztusra: a függőleges vezérsíkon lévő ötágú vörös csillagot letakarták egy előre elkészített piros-fehér-zöld felségjellel.

November végéig megérkezett az összes MiG–29-es és azok tartozékai. Kiderült, hogy a harci gépek sorozatszámai a lengyeleknek korábban szállított példányokéit követik; két évig várták a gyárudvaron hogy „eladósorba” kerüljenek.

A Fulcrum a hidegháború utolsó időszakának ikonikus vadászgépe volt, így nem csoda, hogy az egykori ellenségek szívesen keresték fel a kecskeméti bázist, összemérve a típus képességeit a saját repülőgépeikével. Közismert tény, hogy a kö-

1993. OKTÓBER 15.

Elérkezett a hazatérés napja. Kecskeméten nagyszabású ceremónia várta az első nyolc repülőgépet, két kétülésest és hat harci verziót. Szó szerint várta, hiszen a kiadott időponthoz képest csak órákkal később szállt le Karmazsin Sándor ezredessel és

Szerették a kecskeméti vadászpilóták a „nagyvasat”.

zeli légi harcban a „nagyvas” kiemelkedő adottságokkal rendelkezett, de a nyugati vadászgépek lokátoraival és levegő-levegő rakétáival nem vehette fel a versenyt. A Puma- és a Dongószázad sikeresen folytatta idehaza is az átképzést, a típus kivonásáig közel 90 pilóta repülte rövidebb-hosszabb ideig a MiG–29-est.

1995-ben került sor az első éles rakétalövészetre a Balti-tenger felett. Érdekes volt újságíróként látni, hogy a vámosok itt is főszerepet játszottak a bürokrácia és a rend védelmében. A kiutazó repülőgépvezetők szabályos vámárú nyilatkozatot töltöttek ki, miszerint a MiG–29-es személyes tárgyukként hagyja el az országot – és vissza is kell majd hozni. Az R–60-as rakétákkal valószínűleg egyszerűbb volt a helyzet, azokat An–26-os szállította Lengyelországba. A lövészet

mintaszerűen sikerült, a lengyel Szuhojok infrabombáira sikeresen „dolgoztak” a kecskeméti hajózók.

MOSTOHA SORS

Nem volt túlságosan kegyes sem a sors, sem a katonai vezetés a „nagyvashoz”. Alkatrész-utánpótlási gondok, elmaradt

A Balti-tenger partján R–60-as levegő-levegő rakétákkal lőttek.

Mindössze 17 évet szolgáltak a magyar égen.

beruházások (nem épült meg a szimulátor) okoztak nehézségeket, de „Tél tábornok” sem kegyelmezett a szabadban tárolt MiG-eknek. Egyre több gép már csak a betonon állva szolgálta a hazát.

Érdemes megnézni az egykori TV2 1993. márciusi Esti egyenleg című műsorát, ahol Urbán János vezérőrnagy, Szendrei László államtitkár és Wachsler Tamás képviselő járta körbe a hamarosan érkező gépek témakörét – és a politikusok már folyamatosan a következő típusról beszéltek! Két évvel a MiG-ek érkezése után megkezdődtek a tárgyalások a SAAB céggel, 1997-ben már bemutatkozott a JAS–39-es Kecskeméten, 2001 szeptemberében pedig megszületett a megállapodás a Gripenek lízingeléséről; a tizennégy „kistestvér” 2006 tavaszán érkezett meg Kecskemétre.

Innen kezdve az orosz típus agóniája felgyorsult. Hiába lettek volna elérhető korszerűsítési lehetőségek – a német DASA négylépcsős modernizációja, vagy a MiG–29SzMT-re épülő „Turul” program – két típus egyidejű üzemeltetése nem lehet kifizetődő megoldás.

Sokak számára „elfedte” a problémákat a magyar vadászpilóták sikeres szereplése a külföldi repülőnapokon. Láttam mind a három pilótát – Vári Gyula, Kovács Péter és Szabó Zoltán – repülni Fairfordban és Cottesmoreban. Szenzációsak voltak – de a győzelemért járó „Arthur” szobor igazából a keleti technikának szólt.

A „kannibalizáció” eredményeképpen egyre nőtt a kecskeméti „Jurassic Parkban” a ponyvával éppen csak letakart MiG–29-esek száma. Alkatrészeikre szükség volt a többi gép további működtetéséhez. Évente felröppentek hírek az alig repült gépek és a tartalékként raktárakban tárolt vadonatúj hajtóművek eladásáról, vagy a tender kiírásáról, de ezekből végül nem lett semmi.

Húsz éve, 1998-ban bekövetkezett a típus egyetlen tragédiája, Rácz Zsolt posztumusz ezredes zuhant le bemutató repülés során a 17-es oldalszámú Fulcrummal. Szabó „Topi” Zoltán az égő gépéből „lőtte ki” magát sikeresen, Peszeki Zoltán alezredes pedig a betont „karcolva” húzta meg a katapult fogantyút.

A magyar Fulcromok kevesebb mint 18 ezer órát töltöttek a levegőben, 2010. december 7-én egy „nem hivatalos” búcsú során Zsámboki Tibor ezredes, Peszeki Zoltán és Takács Géza alezredes gépe után nyílik ki utoljára fékernyő. Átmeneti megoldásnak szánták, de ennél többet érdemelt volna a „nagyvas”.

Hetvennégy évig a Dunában

RONCSMENTŐK

A DUNA NYÁRI ALACSONY VÍZÁLLÁSÁNAK KÖSZÖNHETŐEN EGY AMERIKAI B-24G TÍPUSÚ BOMBÁZÓ JOBB OLDALI SZÁRNYFŐTARTÓJÁNAK NÉGY ÉS FÉL MÉTERES DARABJÁT ÉS AZ EGYIK MOTORTARTÓ BAK BEKÖTÉSÉT SIKERÜLT KIEMELNI TÖKÖLNÉL A FOLYÓBÓL.

Galambos Sándor ❖ Fotó: Hochstein András, Mészáros János, a szerző és archív

Méretei alapján hazai viszonylatban igazi ritkaságnak számító második világháborús lelettel, egy amerikai B–24G Liberator roncsának darabjával gyarapodott a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum szolnoki kiállítóhelye, a RepTár gyűjteménye. A szárnyfőtartójának és motortartó bakjának maradványait a Dunából emelték ki. Az értékes lelet vízből kiálló részét egy helyi kutató, Szilágyi Tibor vette észre a folyó tököli partszakaszánál. Felfedezéséről azonnal értesítette a múzeum régészeit és

a Magyar Roncskutató Egyesületet. Öt évvel ezelőtt egyébként ezen a környéken már szintén talált néhány roncsdarabot, amelyek valószínűleg ugyanerről a gépről származhattak.

– Szilágyi Tiborral két nappal a bejelentését követően már mentünk is a tököli Dunához, az idő ugyanis nagyon sürgette a feltárást. Egyrészt nem szerettük volna, ha a „kincskeresők” felfedeznék és széthordanák a gép darabjait, másrészt attól féltünk, hogy a Duna vízszintjének várható emelkedése miatt ismét hozzáférhetetlenné válik a roncs. Normál vízállás mellett ugyanis a parttól mintegy három méter távolságra és másfél méter mélyen feküdhetett. A helyszínen azt is megállapítottuk, hogy a kiemeléséhez sem szárazföldi, sem vízi darut nem használhatunk, csak kézi erővel vihetjük a partra a darabokat – idézte fel a leletmentés részleteit Magó Károly zászlós, a Magyar Roncskutató Egyesületet elnöke.

Miután körbeásással megállapították a roncs méreteit, kiderült: igencsak sok segítő kézre lesz szükség a kiemeléskor. Egy B–24-es bombázó 4,5×1,2×0,6 méteres darabja került ugyanis elő az iszapból. A motortartó bakon támaszkodva, majdnem függőlegesen állt a mederben. Valószínűleg nem ezen a környéken csapódott a Dunába, a víz vihette oda, ahol megtalálták. A partnak arra a részére, amelyet épít a folyó. Az is szinte teljesen biztos, hogy eredetileg ennél jóval nagyobb darab volt, a sodrás és a jégzajlás azonban széttördelhette az évtizedek alatt.

– Miután a méreteit megállapítottuk, a kíváncsi szemek elől ismét iszappal fedtük el a roncsdarabot. Pár nap múlva pedig már meg is kezdhettük a kiemelést, a Hadtörténeti Múzeum munkatársai ugyanis gyorsított eljárással szerezték meg a munkához szükséges engedélyeket. A mentés kizárólag kézi erővel volt lehetséges, tizenketten ástuk az iszapos talajt, hogy ki tudjuk mozdítani a helyéről a leletet. Aztán méterről méterre araszolva a folyóvíz közelébe vittük, és lemostuk róla az iszapot. A megtisztítás után lényegesen könnyebb lett, kivittük a partra és az MH 86. Szolnok Helikopterbázis teherautójával a RepTárba szállítottuk. Kovács Ákos, a kiállítóhely igazgatója is jelen volt a feltárásnál, és arról is intézkedett, hogy Szolnokon egy kis daru segítsen a roncs leemelésekor – részletezte a zászlós.

A B–24-es a második világháborúban, az amerikai hadsereg egyik leghíresebb hadászati nehézbombázójaként, a Magyarország elleni légi támadások meghatározó típusa

volt. 450, 900 és 1800 kilogramm súlyú bombákat is szállíthattak. Az amerikai 15. légihadsereg 485. bombázócsoportja 1944. július 30-án is Liberatorok kötelékével támadta a Dunai Repülőgépgyárat. Az egyik gépet a cél fölött a légvédelem eltalálta. A bombázó függőlegesen zuhanni kezdett, majd a Dunába csapódott. A zuhanást a tízfős személyzetből csak egy katona élte túl.

– A fellelt roncsdarabok alapján a gép azonosításába Mohos Nándor történész, a hazánk fölötti amerikai légiesemények egyik legelismertebb szakértője is bekapcsolódott. Az ő levéltári kutatásai egyértelműen bizonyították, hogy az 1944. július 30-án lelőtt Liberator darabjai kerültek elő a Dunából, amit egy „Bendix Aviation Ltd. Alum Bond" feliratú bilincs is alátámasztott. A bombázó parancsnoka Frank Wodzinski főhadnagy volt. A zuhanó gépből ketten tudtak kiugrani: George R. Yulich őrmester és a fedélzeti mérnök, Mike C. Copenhaver őrmester. Az utóbbi azonban másnap, a 11-es számú katonai kórházban belehalt a sérüléseibe. A személyzet néhány tagjának a holttestét a víz a partra sodorta, őket a nyakukban lévő „dögcédulák" alapján sikerült azonosítani. Egyesekre a gép közelében, de volt, akire Ercsinél találtak rá – jegyezte meg a zászlós.

A roncsdarab kiemelésében, azonosításában a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum képviseletében Polgár Balázs gyűjteményvezető régész vett részt.

– A Hadtörténeti Múzeum országos gyűjtőköri jogosultsággal rendelkezik, munkatársai a második világháborús roncslelőhelyek feltárásának megkezdése előtt – amennyiben az adott területnek nincs természetvédelmi, régészeti vagy műemléki vonatkozású érintettsége – bejelentési kötelezettség mellett kutathatnak. A civil bejelentés után ebben az esetben is azonnal el tudtuk indítani a terepmunkák elvégzéséhez szükséges adminisztrációs eljárást. A tervezett roncskutatásról tájékoztattuk az örökségvédelmi hivatalt és a területileg illetékes szentendrei Ferenczy Múzeumot is. Kiváló együttműködésünk pedig lehetővé tette, hogy a munkálatokhoz konzulensként felkérjük Tóth János Attilát (PhD), a ráckevei Árpád Múzeum régészét. Sietnünk kellett a kiemeléssel, mert ma már Magyarországon ritkán kerül elő és ritkán marad titokban ekkora méretű világháborús repülő darabja. A második világháborúban sok gép zuhant le hazánk területén. A folyókba, illetve tavakba esett, a hajózást akadályozó roncsok közül napjainkra már sokat kiemeltek. Továbbá érdemes megjegyeznünk, hogy az illegális, fémkereső műszeres „kincskeresők" ma is felbecsülhetetlen méretű károkat okoznak a már hadtörténeti örökségnek számító roncslelőhelyekben. A Tökölnél azonosított Liberator maradványainak kiemelése és múzeumba szállítása jól szemlélteti, hogy egy-egy világháborús roncsra vonatkozó, a múzeum felé irányuló bejelentést követően gyors, és nem egyszer több intézményen átívelő terepi kutatás megszervezésére és lebonyolítására van szükség – összegezte a feltárás tapasztalatait Polgár Balázs.

Az értékes lelet kiemelésében részt vettek közül többen az MH 86. Szolnok Helikopterbázison szolgálnak, és a roncs elszállításához szükséges teherautót is az alakulat biztosította.

– A bázissal tizenöt éve működik együtt a Magyar Roncskutató Egyesület, azóta gyakorlatilag minden támogatást megkapunk munkánkhoz. Segítségük nélkül, roncskutatókként nem is tudnánk ilyen hatékonyan tevékenykedni. A feltárások során ugyanis szinte nélkülözhetetlen a civilek és a katonák szoros együttműködése. Az adminisztrációs teendőkből, az engedélyek megszerzéséből, a kutatás megszervezéséből adódó feladatok egy részét egyszerűbb egyesületünkön keresztül intézni, sok kisebb-nagyobb akadályt viszont honvédségi csatornáink segítségével tudunk könnyebben leküzdeni. Az is nagyon sokat jelent nekünk, a kutatásban részt vevőknek, hogy munkánk eredménye nem egy eldugott raktárban fog porosodni, hiszen a Hadtörténeti Múzeum gyűjteményét gyarapító leletet a szolnoki RepTárban már megtekinthetik a repüléstörténet iránt érdeklődők – mondta Magó zászlós.

A gép személyzete volt (név, rendfokozat):

Mike C. Copenhaver, törm.
Keith C. Foster, fhdgy.
John F. Handler, törm.
Levio U. Innocenti, őrm.
Stanley M. Pakulla, őrm.
William D. Pullen, hdgy.
James H. Scott, hdgy.
Richard H. Walker, őrm.
Frank T. Wodzinski Jr., fhdgy.
George R. Yulich, őrm.

Magó Károly zászlós, a Magyar Roncskutató Egyesület elnöke a Miskolci Egyetemen hadtörténelemből diplomázott. Szakdolgozatának címe: a Szolnok elleni légitámadások a második világháború idején. Kutatóként Szlovákiában egy, Oroszországban három repülőgép maradványainak kiemelésénél segédkezett, Olaszországban pedig részt vett a szolnoki helikopterbázis laktanyájának névadója – az első világháborúban lelőtt Ittebei Kiss József hadnagy – gépe lezuhanási helyének azonosításában. A Dunából nyáron kiemelt Liberator darabja a harmincadik jelentősebb lelet volt, amelynek feltárásánál dolgozott.

Pilótaként még sosem próbálta ki a repülést, az ejtőernyős ugrás pedig meg sem fordult a fejében. Több mint két évtizede rendszeresen szervezi Szolnokon az azóta már nemzetközi szintre emelkedett országos makettkiállítást és versenyt. Maga is megszállottan „gyártja” otthon az apró remekműveket, kizárólag a magyar légierő gépeivel foglalkozik. Több mint száz darabot készített már el ezek kicsinyített másaiból, de az említett mennyiségnek legalább a duplája vár még dobozokban az összeszerelésre.

Nagyatádi honvéd-találkozó

MÚLT ÉS JELEN

LÉGI BEMUTATÓ, HADITECHNIKAI KIÁLLÍTÁS, FEGYVERSIMOGATÓ, AIRSOFT-LÖVÉSZET ÉS MÉG SOK EGYÉB SZÍNES PROGRAM VÁRTA AZOKAT, AKIK RÉSZT VETTEK A MÁSODIK NAGYATÁDI HONVÉD-TALÁLKOZÓN.

Az egykori legendás katonaváros, Nagyatád visszavárta a haderő azon korábbi hivatásos és sorállományú tagjait, akik annak idején a városban teljesítettek szolgálatot, és azóta is kötődnek a honvédséghez, a településhez. Pünkösd Márton, a Nagyatádi Kulturális és Sport Központ vezetője tíz évig szolgált a városban települt alakulatnál.

– A rendezvény alapvető célja, hogy az egykori nagyatádi katonák találkozhassanak egymással. Ugyanakkor a civil lakosság és a Magyar Honvédség kapcsolatának fejlesztésére is remek lehetőség ez a program – hangsúlyozta a honvéd-találkozó egyik szervezője.

A délutáni ünnepélyes megnyitón a Honvédelmi Minisztérium képviseletében beszédet mondott Hornyák Erika alezredes, a tárca társadalmi kapcsolatokat koordináló főosztályának vezető kiemelt főtisztje. Köszöntőjében felelevenítette a katonaváros történetét és mindennapjait, majd ezt követően Ormai István polgármester hivatalosan is megnyitotta a rendezvényt. A zenés alaki bemutatók után a kulturális központ bejáratánál a Parlamenti Őrség őrség-

Takács Vivien ❖ Fotó: R. T., Sz. A. és a szerző

váltási ceremóniáját nézhették meg az érdeklődők, a kiállítóteremben pedig kolléganőnk, Rácz Tünde első önálló kiállítása várta a látogatókat. A Zrínyi Nonprofit Kft. fotóriporterének a mai magyar hadsereg életét bemutató tárlatát Szabóné Szabó

Rácz Tünde első önálló fotókiállítása nyílt meg szülővárosában, Nagyatádon.

Én Rácz Tünde, aki Nagyatádról jöttem

Amikor először találkoztam hivatalosan fényképezőgéppel, már akkor eldöntöttem, hogy én a gép másik oldalán szeretnék állni. Óvodai fotózáson sírva tiltakoztam a fényképezés ellen, de a fényképész bácsi a kezembe nyomott egy filmes dobozt, hogy ne sírjak. Akkor kezdődött valami.

A „piros" iskola nagyszerű rajztanárai és a külön órák Merész Emesével biztos hatással voltak látásmódomra, a színek, kompozíciók, formák ábrázolásában.

Az Ady-ban töltött 4 év után összehozott a sors Huszár Tibor fényképész mesterrel és innét egyenes volt utam a fotózás világába.

7 csodálatos évet töltöttem Huszár Tibor mellett. A fotózás mellett volt szerencsém megtanulni a negatív retusálást, a színes kézi laborban történő kép előhívást és még számtalan, a szakmához nélkülözhetetlen fortélyt.

2001 óta dolgozom fotóriporterként a Honvédelmi Minisztérium HM Zrínyi Kft-ben. Fő feladatom a Magyar Honvédség életét bemutatni, azt archiválni az utókor számára.

Kiképzések, gyakorlatok, protokoll események itthon és külföldön egyaránt szerepelnek a napi munkáim között.

Többször megfordultam Koszovóban, Boszniában, de eljutottam Afganisztánba, Oroszországba és számos más országba is.

Földön, vízen, levegőben küzdelmes, sokszor veszélyes helyzetekben is helyt kell állnia egy igazi fotósnak.

Én Rácz Tünde, aki Nagyatádról jöttem

Andrea alezredes, a Honvéd Vezérkar Tudományos Kutatóhely megbízott osztályvezetője méltatta.

Tünde, aki maga is Nagyatádon született és ott tanulta ki a fényképész szakmát, tizenhét éve dolgozik a katonai sajtó fotóriporntereként.

– A Magyar Honvédség életéről szólnak ezek a képek: öröm, boldogság, kiképzés – földön, vízen, levegőben. Sok-sok év munkáiból válogattam néhány olyan pillanatot, ami megkapó, ritka és látványos – mesélte a fotós. A Magyar Honvédség megalakulásának 170. évfordulója alkalmából havonta meghirdetett „Tölts fel egy katonafotót!" című pályázaton Rácz Tünde, a „Sajtófotó" kategóriában többször is első helyen végzett és számos értékes kötetet nyert. A Zrínyi Kiadó által összeállított könyvcsomagokat fotókiállítása előtt a Nagyatádi Városi Múzeumnak és egykori középiskolájának adományozta.

A nap folyamán az érdeklődők megtekinthettek még egy makettkiállítást is, valamint megismerkedhettek Höflinger József és Szabó János „A Magyar Néphadsereg 69. harckocsiezred története – Tata, Nagyatád" című könyvével, amit dr. Isaszegi János nyugállományú vezérőrnagy, a Zrínyi Kiadó vezetője mutatott be.

A honvéd-találkozót a város önkormányzatának támogatásával a Nagyatádi Kulturális és Sportközpont szervezte, karöltve a 69. Harckocsi Ezred Baráti Körével és a Nagyatádi Bajtársi Egyesülettel.

A 69. harckocsiezred történetét feldolgozó könyvet dr. Isaszegi János nyugállományú vezérőrnagy (jobbról a második) mutatta be.

Egy igaz szerelem története

Szűts László 1918. január 12-én kelt egybe Váradi Máriával.

VIRÁGOK DOBERDÓRÓL

AZ OLASZORSZÁGI GORIZIÁBAN, AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ SZÁMOS VÉRES CSATÁJÁNAK SZÍNTERÉN TALÁLHATÓ MÚZEUMBAN ÁLLÍTOTTÁK KI A KISKUNFÉLEGYHÁZI SZŰTS TAMÁS ANYAGÁT. A TIZENKILENC, VIRÁGOKKAL DÍSZÍTETT LEVELEZŐLAP A MAGÁNGYŰJTŐ NAGYAPJA, A DOBERDÓT MEGJÁRT SZŰTS LÁSZLÓ FŐHADNAGY ÉS KEDVESE, KÉSŐBBI FELESÉGE, VÁRADI MÁRIA MEGHATÓ SZERELMÉNEK BIZONYÍTÉKA.

Gulyás Sándor ❖ Fotó: a szerző és archív

Nagyvárad, 1914. december 26.

Nagyon szerettem nagyapámat, aki lebilincselően szép meséket tudott mondani. Egyszer észrevettem a falon egy fehér keretes fényképet, amin négy délceg katona feszített. Egyikük, a géppuskás szakasz parancsnoka Szűts László zászlós, vagyis a nagyapám volt. Ettől fogva minden kérdésem a háborúra és a háborús történetekre vonatkozott. A harctereket megjárt katona sok érdekes dolgot mesélt, persze csak olyanokat, amit egy kisgyerekkel meg szabad osztani. Miután a legfelsőbb parancs elszólította, itt maradtam válaszok nélkül – emlékezett vissza gyermekéveire a kiskunfélegyházi magángyűjtő.

Szűts Tamás majd fél évszázaddal később kezdett kutatni a családi levéltárban. A dokumentumok között bukkant rá egy mappára, amelynek címzése rendkívüli módon felkeltette érdeklődését: „A lapokat a virágokkal elkészítette és megírta Szűts László főhadnagy – KuK 51. Inf

Szűts László főhadnagy

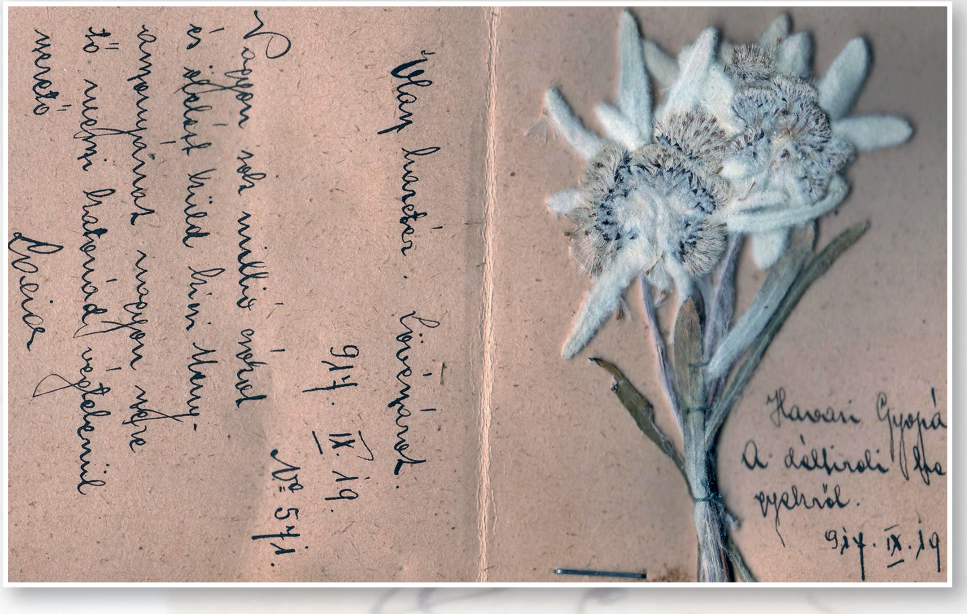

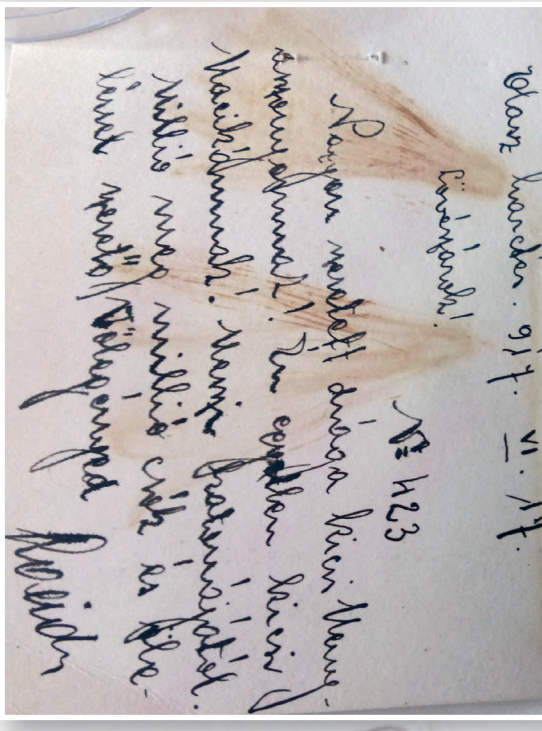

Battalion, I/51 Maschinengewehr Kompanie –, az olasz harctérről menyasszonyának, Váradi Máriának, 1917. áprilisától 1918. szeptemberéig". A füzetke tizenkilenc, virágokkal ékesített képeslapot őrzött. A virágok, dacolva az évszázad tomboló viharaival, ma is a régi pompájukban árulkodnak a vágyódó sóhajokról, aggódó könnycseppekről és a harctér megsemmisítő forgatagáról.

– Nagyszüleim 1914 februárjában, Szegeden, egy farsangi bálon ismerkedtek meg egymással. A fiatal lány 16 éves volt, Váradi Máriának hívták, a fiatalember, Szűts László egyetemi hallgató pedig épp betöltötte a huszonkettedik életévét. A mulatságon Mária a legújabb tánc, a tangó lépéseit mutatta be, a zongoránál László ült. Ahogy megpillantotta a leánykát és egymásra mosolyogtak, a fiatal joghallgató zavarba került, és több alkalommal is elvétette az ütemet. Az édesanyák a parti előtt már előre eltervezték, melyik fiatalt ki mellé ültessék, így került a „még nem eladó sorban levő" Mária a „még nem partiképes" László mellé. Azon az estén életük egy csodálatos szakasza kezdődött el, amelyet a kívülállók egyszerűen csak úgy hívnak: szerelem – idézte fel a nagy találkozás emlékét nagyapjának naplójegyzetei alapján Szűts Tamás.

A felhőtlen boldogság nem tartott sokáig, mivel 1914 júliusában kitört a háború. Szűts László már az első napon megkapta a behívó parancsot. Összepakolta a holmiját, majd elsietett szerelméhez elmondani a szomorú hírt. Sokáig fogták szótlanul egymás kezét, majd László szülői engedélyt kért, hogy négyszemközt vehessenek búcsút egymástól.

A fiatalember a bécsi Keleti pályaudvaron szállt le a vonatról, mivel „egyéves önkéntesként" a bécsi 1. vártüzérekhez vonult be. Alig néhány hét múlva kihallgatásra jelentkezett, és kérte áthelyezését a szegedi k. u. k. 46. gyalogezredhez. Innen tartalékos tiszti iskolára Nagyváradra vezényelték. Annak elvégzése után a géppuskásokhoz került, mint szakaszparancsnok, majd az 51. gyalogezreddel Galíciába, a keleti hadszíntérre küldték. Alig egy hónappal később kitüntették bátorságáért a II. osztályú Ezüst Vitézségi Éremmel. Kilenc hónap folyamatos frontszolgálat után megbetegedett és a karlsbadi katonai kórházba került.

1916 júliusától, gyógyulása után az olasz fronton teljesített szolgálatot. Előléptették hadnaggyá, és géppuskás századparancsnoki beosztást kapott az 51. gyalogezredben. Szerelmével 1917-ben eljegyezték egymást. Szűts László a vérzivatarban is sokat gondolt menyasszonyára, szeretetét különleges és egyedi módon mutatta ki. Akárhol talált virágot, leszedte, takaros kis csokrot kötött belőle, amit lepréselt, kiszárított. Precízen leírta, milyen virágokból áll a csokor, mikor és hol szedte. Néhány kedves sort írt hozzá, majd hazaküldte menyasszonyának, később már feleségének. Szűts László a fronton értesült arról is, hogy élete párja várandós.

– Nagyapám már júliusban jogosult volt a két hét szabadságra, ám azt nem vette igénybe, mivel első gyermeke születésénél minden-

Galíciában nemcsak az ellenséggel, hanem az időjárási körülményekkel is meg kellett küzdeni.

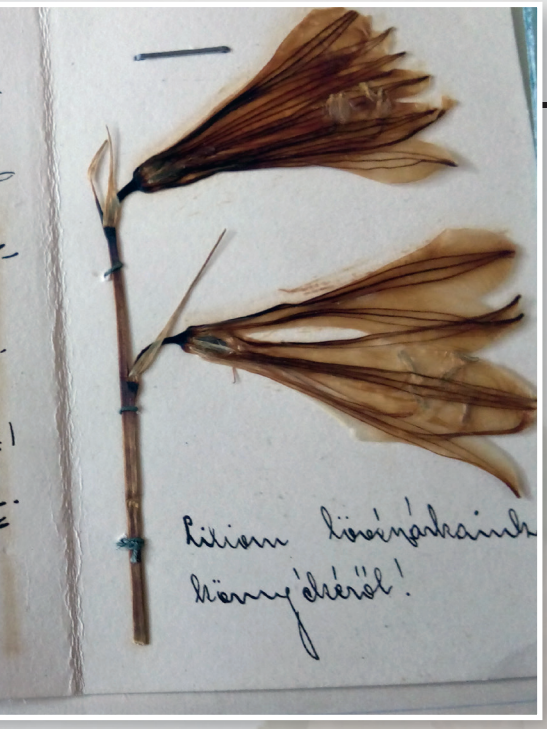

Szűts Tamás és Gianfranco Simonit.

képpen otthon akart lenni. Bár így az életét tette kockára minden nap, de attól félt, az újabb eltávozásra jogosító időt már nem tudja összegyűjteni. A várva várt táviratot 1918. október 6-án érkezett meg. Hazaérve értette meg a sürgöny ijesztő szövegét: az egész család, édesanyját kivéve elkapta a spanyolnáthát. Felesége nem mehetett szülőotthonba, a doktor járt ki hozzá. Október 9-én az orvos – életmentő céllal – megindította a szülést. A helyzet miatt nagyapámat kérte fel asszisztálni. A világra hozott kisfiú, a pár első gyermeke, az édesapám volt. Az orvos megkérdezte: „No, főhadnagy úr, aztán kint a harctéren volt-e része ilyen kemény csatában?" Mire ő csak a fejét tudta rázni, alig suttogta, hogy nem – mesélte el nagyszüleinek szívszorító történetét a kiskunfélegyházi magángyűjtő.

Szűts Tamás az ország határain belül tizenkét településen osztotta meg nagyszülei szerelmének meghatható történetét. Ahhoz, hogy a „Virágok Doberdóról" című anyag eljusson az olaszországi kiállításra, azaz időlegesen hazatérjenek a virágok, segítség kellett.

– Szegeden egy első világháborús konferencián több elkötelezett kutatóval sikerült megismerkednem, közöttük Gianfranco Simonittal, a San Martino del Carsó-i barlangkutató egyesület elnökével, aki lelkes szervezője kiállításoknak, illetve saját múzeuma is van a településen. Hosszú levelezés után a hagyaték digitalizált részét – a tizenkilenc levelezőlappal együtt – átadtam neki. Gianfranco Simonit ezeket a goriziai múzeum igazgatónője, dr. Raffaella Sgubin elé tárta, akinek rendkívüli módon megtetszett az anyag, így beválogatta a kiállítandó műtárgyak, dokumentumok sorába. A virágok és a szerelmespár megismerkedésének történetét, a levelek tartalmát a múzeumlátogatók olaszul és angolul is olvashatták – fűzte hozzá Szűts Tamás.

Magyar géppuskások a Kárpátokban.

Európa csendbe borult

SZÁZ ESZTENDŐVEL EZELŐTT, 1918. NOVEMBER 11-ÉN – TÖBB MINT NÉGY ÉVEN ÁT TARTÓ ÖLDÖKLÉST KÖVETŐEN – NÉMETORSZÁG KAPITULÁCIÓJÁVAL VÉGET ÉRT AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ.

ZÁRÓRA

A szövetségesek delegációja közvetlenül a szerződés aláírása után. Jobbról a második a francia Ferdinand Foch marsall, a nyugati hadszíntéren harcoló szövetséges csapatok főparancsnoka.

A nyugati hadszíntéren 1918. szeptember végén indított nagyszabású szövetséges offenzíva lendülete, illetve az ezzel egy időben a Balkánon bekövetkezett bolgár kapituláció minden korábbinál világosabban jelezte, hogy küszöbön áll a központi hatalmak veresége. Az egyre súlyosabbá váló helyzetben a német politikai és katonai vezetés is érezte ezt, s úgy döntöttek: fegyverszünetet és békét kérnek, mielőtt a hadsereg teljesen megsemmisül. A kapituláció gondolatát azonban elutasították. A tárgyalásos rendezéshez az Egyesült Államokkal próbáltak kapcsolatot teremteni, hiszen a szövetségesek közül leginkább a tengerentúli hatalom ragaszkodott az európai egyensúly fenntartásához, ráadásul közvetlen ütközései nem voltak a német érdekekkel.

II. Vilmos császár (középen) két hadvezére, Hindenburg (balra) és Ludendorff társaságában: az amerikai elnök az uralkodót és a német katonai vezetést tartotta felelősnek a háborúért.

AMERIKAI KÖZVETÍTÉSSEL

A békét kérő koncepció összekapcsolódott a kormány átalakításával; egy olyan kabinet került hatalomra, amely nagy eséllyel nyerheti meg Woodrow Wilson amerikai elnököt a közvetítésre, emellett a németországi belső feszültségeket is enyhítheti. Ennek jegyében Georg von Hertling kancellár helyébe 1918. október 3-án Max von Baden lépett.

Másnap a német, az osztrák–magyar és a török kormány külön-külön fordult jegyzékben az Egyesült Államok első emberéhez; ebben jelezték, hogy elfogadják az elnök 1918. január 8-án meghirdetett, 14 pontból álló békejavaslatát, vagyis a wilsoni elveket, egyben azonnali fegyverszünetet és béketárgyalásokat kértek. A válaszjegyzék október 8-án érkezett, de csak a németeknek. Ebben Robert Lansing külügyminiszter azt írta, hogy amíg a császári haderő az Egyesült Államokkal szövetséges országok területein áll, az elnök nem érzi feljogosítva magát a közvetítőszerep betöltésére. Október 12-én a német kormány jelezte: készek a szóban forgó területek kiürítésére.

Október 16-án Lansing újabb, de már keményebb hangú – október 14-én kelt – jegyzékét kapta meg a német kabinet. Ebben a külügyminiszter szemrehányást tett a visszavonulás folyamán véghez vitt német pusztítás miatt, és azért, mert a tengeralattjárók akcióit sem állították le. Berlin minden bizonnyal kielégítő választ adott október 20-án, mert 23-án Lansing azt írta: az elnök vállalja a közvetítő szerepet. Ugyanakkor a diplomata félreérthetetlenül utalt arra: Wilson a német katonai vezetést, illetve magát az uralkodót, II. Vilmost tartja felelősnek a háborúért, s eltávolításuk kedvezően befolyásolja a békefeltételeket. Tehát ha az új berlini kormány szakít a császárral és a hadvezetőséggel, s parlamentárissá válik, akkor az amerikai elnök a német nép képviselőjének tekinti azt, s hajlandó a tagjaival tárgyalni a fegyverszünetről.

TÖRÖK KAPITULÁCIÓ

Az amerikai elnök a törököknek nem is válaszolt, hiszen ők 1918 októberében már nem befolyásolták az eseményeket, az Oszmán Birodalom addigra gyakorlatilag szétesett. 1918. október 17-én egyoldalúan le is tették a fegyvert, majd az antanttal való minél gyorsabb kapcsolatteremtés érdekében a még 1916 áprilisában, a mezopotámiai Kut-el-Amaránál fogságba esett brit Sir Charles Townshend tábornokot szabadon bocsátották, és felkérték a felek közötti közvetítésre. Townshend a görögországi Lemnosz szigetére hajózott, és átadta a török kormány kérését. Az antant részéről végül Sir Somerset Calthorpe admirális kapott megbízást a fegyverszüneti feltételek közlésére és aláírására. Erre végül október 30-án, a Mudrosz kikötőjében horgonyzó HMS AGAMEMNON csatahajó fedélzetén került sor.

Egy nappal az egyoldalú török fegyverletételt követően, 1918. október 18-án Lansing válaszolt az osztrák–magyar jegyzékre is. Ennek lényege az volt, hogy a velük kötendő békénél a wilsoni 14 pont már nem alkothat alapot. A szövetségesek ugyanis nem tekintik illetékesnek az osztrák–magyar kormányzatot, meglátásuk szerint tárgyalnivalójuk csak a dualista birodalom nemzeti tanácsainak képviselőivel van, illetve a felbomló Monarchia utódállamainak kormányaival lesz.

A közép-európai hatalom sorsa ezzel megpecsételődött, hiszen Wilson nem volt hajlandó kapcsolatot teremteni az állam központi kormányzati szervével. Csődöt mondott tehát az a kísérlet, hogy az amerikai elnök számára szalonképessé tegyék a bécsi kormányzatot Ausztria

föderalizálásával. Ez utóbbit az október 16-i uralkodói manifesztum deklarálta, egyúttal elismerte alkotmányos szervként a bécsi birodalmi gyűlés képviselőiből alakított nemzeti tanácsokat.

A bomlást most már nem lehetett feltartóztatni: október 19-én a cseh nemzeti tanács proklamálta a független Csehszlovákiát, míg a zágrábi a délszláv népek egységét. Az osztrák birodalmi gyűlés lengyel képviselőinek többsége Varsóba utazott, hogy részt vegyen az egységes és független Lengyelország kikiáltásának előkészítésében. Október 21-én pedig a különálló Német-Ausztria megalakulását mondták ki a németajkú honatyák, egyúttal ideiglenes kormányt választottak. Az előbbiekből látható, hogy a Monarchia nemzetei példás egységben, a konzervatívoktól a szociáldemokratákig összefogva cselekedtek. A kivételt Magyarország jelentette, ahol a nemzeti erők még az összeomlás napjaiban sem tudtak összefogni.

BÚCSÚ A MONARCHIÁTÓL

A hadsereg tehát egy felbomlott birodalom nevében harcolt két hadszíntéren (olasz, balkáni), s a bajt tetézendő, semmi kilátás nem volt arra, hogy a legcsekélyebb mértékben is ellenállhat, ha az ellenfél támadásba lendül.

A Monarchia felé nyomuló – a francia Franchet d'Espérey tábornok irányította – balkáni antanthadsereggel szembeni védelem érdekében 1918. október 8-án báró kövessházi Kövess Hermann tábornagy vezetésével hadseregcsoportot szerveztek. A tábornok október 21-én parancsot adott a Duna–Száva–Drina folyók, azaz gyakorlatilag a Monarchia háború előtti határai mögé történő visszavonulásra, mert ott akarta kiépíteni az állásait. A hátráló német csapatok pedig August von Mackensen tábornagy hadseregével egyesültek, és Románia déli határán, a Duna mentén rendezkedtek be védelemre. Kövess tábornok csak kimerült és rosszul felszerelt katonákra számíthatott. Vele szemben viszont az antant 32 kitűnően felszerelt hadosztálya állt. Nem lehetett kétséges, hogy ki lesz a győztes, amennyiben összecsapásra kerül sor.

Az olasz hadszíntéren hasonló volt a helyzet. A Piave folyónál állomásozó 6. és az Isonzó-hadsereg, illetve a Tirolt védő 10. és 11. hadsereg állapota egyaránt komoly aggodalomra adott okot; ezekben 1918. október közepétől megsokszorozódtak a parancsmegtagadások, a dezertálások és a lázadások. A szláv nemzetiségűek az október 16-i császári manifesztumot, valamint az osztrák–magyar jegyzékre adott amerikai választ a Monarchia megszűnéseként értelmezték, és nem akartak tovább harcolni. Még a magyar ezredekben is kezdetét vette a bomlás – sokan elszöktek, mások szándékosan fogságba estek –, míg a megmaradt katonák a hazaszállításukat követelték, hogy saját országukat védhessék.

Mint említettük, ezekben a napokban a Monarchia belső államegysége már valójában megszűnt. Az uralkodó és környezete alighanem belátta, hogy a birodalom felbomlása megállíthatatlan, hatalmukat pedig legfeljebb egy gyorsan megkötendő fegyverszünet mentheti meg. Károly király tehát 1918. október 26-án ennek szellemében fogalmazott II. Vilmos császárnak küldött táviratában: „Népem nem tudja és nem akarja tovább folytatni a háborút. A belső rend és a monarchikus elv a legsúlyosabb veszélybe kerül, ha a harcnak nyomban nem vetünk véget. (…) Arra a megmásíthatatlan elhatározásra jutottam, hogy 24 órán belül különbékét és azonnali fegyverszünetet kérek."

A Piavénál ekkor már két napja tartott az olasz–brit–francia erők offenzívája, melyet kezdetben sikeresen tartóztattak fel a Monarchia harcokban megfáradt, nélkülözéstől kimerült, betegségek által megtizedelt katonái. A folyónál védekező erők parancsnoka, Svetozar Boroevic tábornagy viszont október 28-án a következőket írta jelenté-

A török fegyverletételről szóló dokumentumot azon a HMS AGAMEMNON csatahajón írták alá, amely 1915-ben részt vett a Dardanellák elleni antant-hadműveletben is.

sében: „Csapataink ellenálló képessége feltűnően meggyengült, annál is inkább, mivel a Lengyelország, Magyarország, a cseh, szlovák és délszláv állam függetlenségére hivatkozva az engedelmességet megtagadó kötelékek száma elgondolkodtató mértékben növekszik, ám engedelmességre szorításukhoz az eszközök hiányoznak."

Ugyanezen a napon a fegyverszüneti bizottság parancsot kapott a hadvezetéstől arra, hogy tárgyalási céllal lépjen kapcsolatba az olaszokkal. A Viktor Weber tábornok irányította küldöttség 1918. október 31-én lépte át a frontvonalat, s másnap jutott el Padovába, az olasz főparancsnokság székhelyére. Ugyanezen a napon megérkezett a fegyverszüneti feltételeket tartalmazó dokumentum Párizsból; azt ugyanis ott állították össze, s még az olaszoknak sem lehetett érdemi szava a tartalmát illetően. E tekintetben francia berkekben folyt a vita, hiszen ekkor már az Egyesült Államokat és Nagy-Britanniát sem érdekelte különösebben a Monarchia sorsa.

A küldöttséggel november elsején ismertették az okmányt, melyet aztán a Bécsből kapott felhatalmazás alapján 1918. november 3-án írtak alá. A fegyverszüneti szerződés azonban csak annak elfogadása után 24 órával, vagyis november 4-én délután három órakor lépett életbe. Az osztrák–magyar hadvezetés ugyanakkor már harmadikán hajnalban parancsot adott a harcok beszüntetésére. Ezt viszont az olaszok figyelmen kívül hagyták, sőt, egyenesen kihasználták, és mintegy 350 ezer, ellenállást nem tanúsító katonát fogtak el, emellett jelentős mennyiségű hadianyagot is zsákmányoltak.

Több mint négy év háborúskodás után Európában végre elhallgattak a fegyverek.

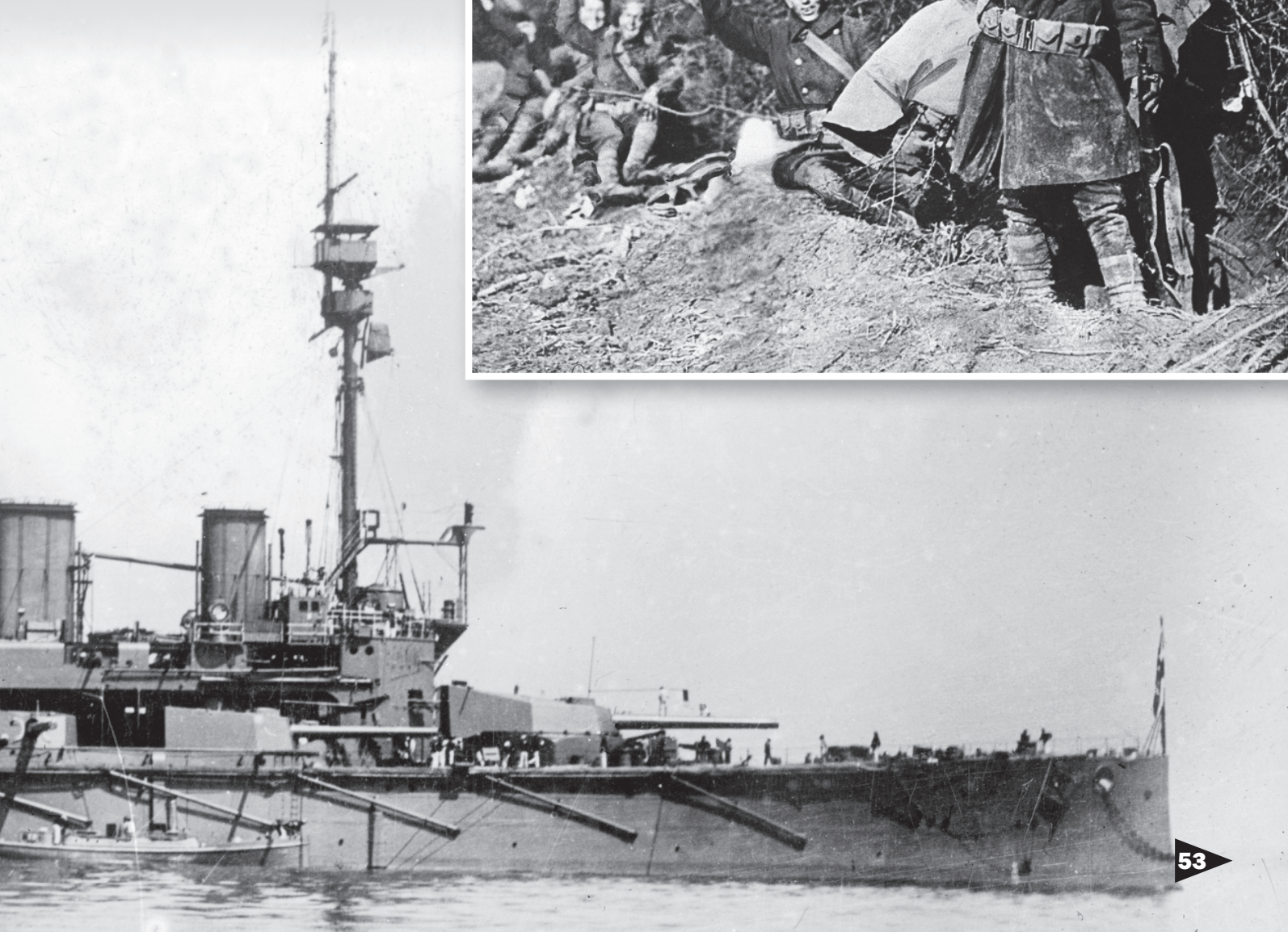

COMPIÉGNE: VÉGÁLLOMÁS

Bulgária és Törökország után tehát a németek legrégibb szövetségese, az Osztrák–Magyar Monarchia is kivált a háborúból. A berlini kormánynak 1918. október 23-án küldött amerikai jegyzék tartalmát megismerve a főparancsnok, Erich Ludendorff tábornok folytatni akarta a harcokat. A dokumentumból ugyanis egyértelműen kiderült: Wilson elnök II. Vilmos császár és a katonai vezetők menesztését kívánja. Az is nyilvánvalóvá vált, hogy a Ludendorff elképzelése szerinti fegyverszünetről szó sem lehet. A tábornok csak olyan megállapodást tudott elképzelni, amely megmenti a német hadsereget és a birodalom fennálló rendszerét. Belső hatalmi változásokkal összekapcsolódó, egyben a kapitulációval egyenlő fegyverszünetet nem akart elfogadni.

Max von Baden kancellár és kormánya ezzel ellentétes álláspontot képviselt, az uralkodó pedig végül az ő javukra döntött. Október 26-án Ludendorffot leváltotta főparancsnoki beosztásából, igaz, a hadsereget a tábornokkal közösen irányító Paul von Hindenburgot a helyén hagyta. Szintén ezen a napon a kormány javaslatára a Reichstag több olyan törvényt hozott, amelyek a császári jogkört korlátozták. Mélyreható változást mindez ugyan nem jelentett, de az európai hatalmi egyensúly megőrzésére törekvő Wilsont kielégítette. Az alkotmánymódosításról október 27-i, negyedik jegyzékében tájékoztatta az amerikai elnököt a berlini kabinet, egyúttal jelezte: ezzel minden akadály elhárult a béketárgyalások megkezdése elől, hiszen azokon Németországot széles támogatást élvező kormány fogja képviselni, amelynek alárendeltjeként tevékenykedik a katonai vezetés.

A német belpolitika igazi kérdése ekkor viszont már az volt, hogy a hatalom eddigi birtokosai megtartják-e kisebb-nagyobb változásokkal a pozícióikat, vagy elsöpri őket a for-

A világ minden táján, így Párizsban is kitörő örömmel fogadták a háború végét.

radalom. Végül ez utóbbi következett be: a megmozdulások sorozatát közvetlenül a kieli események indították el. November 3-án az északnémet kikötővárosban nagy tüntetés kezdődött, amelyet sortűzzel oszlattak fel. Másnap a hadihajókon és a kaszárnyákban megalakították a matróz- és katonatanácsokat, míg az üzemek munkásai sztrájkba léptek.

Robert Lansing negyedik, november 5-én kelt jegyzéke másnap érkezett meg Berlinbe. Ebben az amerikai külügyminiszter közölte: a francia Ferdinand Foch marsall a szövetséges államok kormányaitól felhatalmazást kapott arra, hogy Németország képviselőit fogadja, s közölje velük a fegyvernyugvás feltételeit. November 7-én este a fegyverszüneti bizottság át is ment a fronton, és 8-án délelőtt a compiégne-i erdőben, Foch marsall vasúti szalonkocsijában kezdetét vette a tárgyalás.

Francia képeslap a fegyverszüneti szerződés aláírásáról.

Ezekben a napokban viszont a német vezetés legfőbb gondja már a köztársaságot akaró forradalom volt, amely november 9-én teljes erővel kirobbant. Max von Baden lemondott a kancellárságról, a főhadiszálláson pedig – ahol a császár is tartózkodott – azt fontolgatták, véget lehet-e vetni a megmozdulásoknak a hadsereg bevetésével, amely november 5-e óta gyorsan vonult vissza. A hátrafelé özönlő katonaságot azonban erre a feladatra már nem lehetett felhasználni. II. Vilmos így a főparancsnoki tisztséget Hindenburgra átruházva november 10-én hajnalban Hollandiába menekült, másnap, 1918. november 11-én pedig aláírták a fegyverszüneti egyezményt. A dokumentum értelmében a németeknek tizenöt napjuk volt elhagyni Franciaországot, Belgiumot, Luxemburgot, továbbá Elzászt és Lotaringiát, de ki kellett vonniuk katonáikat az egykori Osztrák–Magyar Monarchia, Törökország, illetve Románia területéről is. A szövetségesek a Rajna folyó keleti partjától 30 kilométer széles fegyverszüneti zónát hoztak létre; csak e sáv mögött foglalhatott állást a német haderő, amely nagyszámú fegyverzetet, felszerelést, mozdonyt, vagont és teherautót is kiszolgáltatott a győzteseknek.

A compiégne-i aláírást követően mindazonáltal Németország és a szövetségesek hivatalosan még egy ideig hadban álltak egymással, mivel a végleges békeszerződést csak 1919. június 28-án, Versailles-ban látták el kézjegyükkel a felek. A Nagy Háború azonban 1918-ban, az esztendő tizenegyedik hónapja tizenegyedik napjának tizenegyedik órájában véget ért.

Magyar hadisírgondozók Dél-Lengyelországban

KORHADT FAKERE

AZ MH HADKIEGÉSZÍTŐ, FELKÉSZÍTŐ ÉS KIKÉPZŐ PARANCSNOKSÁGRÓL A DÉL-LENGYELORSZÁGI TUCHÓWBA UTAZOTT EGY 16 FŐS CSAPAT – AKTÍV ÉS TARTALÉKOS KATONÁK, VALAMINT KÖZALKALMAZOTTAK –, HOGY MEGMENTSENEK EGY ELSŐ VILÁGHÁBORÚS TEMETŐT AZ ENYÉSZETTŐL, EZZEL IS TISZTELEGVE A HARCTEREKEN ELESETTEK EMLÉKE ELŐTT.

A kilencórás utat követően Tuchówba érkező csapatot Marek Sawicki, a munkálatok lengyel vezetője tájékoztatta a 164. számú, első világháborús katonai temető állapotáról, illetve arról, hogy a cél a sírkert 1918-as formájának visszaállítása. Ennek érdekében a krakkói archívumból származó eredeti fényképfelvételek másolatait bocsátotta a magyarok rendelkezésére. A szakember hangsúlyozta, hogy erre a munkára nagy szükség van, mert a szóban forgó temető félreeső területen, egy erdőben található, s ebből adódóan a végleges eltűnés fenyegeti.

Maga a sírkert Tuchówtól északi, északkeleti irányban, a várostól 3,6 kilométerre, szántóföldektől övezett erdős hegygerincen terül el. A korabeli fotók tanulmányozása során kiderült, hogy a sírok kőkeretei eredetileg 10–15 centiméterre emelkedtek ki a talajból. A magyar hadisírgondozók ekkor szembesültek azzal, hogy a temető egészén, mintegy 2200 négyzetméteren fel kell szedniük a felső talajréteg egy részét, ügyelve a felszín lejtésére, egységesen sima kialakítására. A munkálatokat nagyban nehezítette a területet borító növényzet, illetve azok gyökérhálózata, amely a sírokat sem kímélte. Az első nap tehát a vegetáció, továbbá a sírok kőkereteit szétfeszítő, felnyomó gyökérzet eltávolításával telt.

A földmunkálatok a második napon kezdődtek meg. A legtöbb gond az egységes felszín kialakításával volt, hiszen ehhez nem álltak rendelkezésre gépek, így lapátokkal, ásókkal és gereblyékkel kellett megteremteni azt. Mindezzel párhuzamosan kezdetét vette a sírjelek – egyszerű fém táblákkal ellátott fakeresztek – tisztítása is. Hamarosan következhetett az utolsó fázis, amelynek során a kőkeretekről drótkefével távolították el a mohát.

Tevékenységük közben a magyar hadisírgondozók a temető északkeleti sarkán mintegy 50 méter hosszú futóárkot fedeztek fel, míg a nyugati irányba haladva több lövészgödröt találtak egymástól viszonylag azonos térközökre. Mindez számos kérdést vetett fel, amelyekre végül egy

helytörténész adta meg a válaszokat. 1914. december 18-án, Tuchów elfoglalása után, az Osztrák–Magyar Monarchia m. kir. 21. kolozsvári és 22. marosvásárhelyi ezredei támadást indítottak a Biala folyó mögötti magaslatokra visszavonult oroszok ellen. Ők a Budapestről érkezett hadisírgondozók által most megtalált állásokban próbálták feltartóztatni a magyar rohamot, ám ez nem sikerült. A támadók a temető mögötti völgybe szorították vissza az oroszokat, foglyul ejtve kétszáz katonát. A harcoknak a sötétedés vetett véget, ám hajnalban tovább folytatódott az öldöklés: ezúttal az oroszok lendültek előre, s az őrszemek torkát elvágva betörtek az állásokba, sok esetben alvó katonákat mészároltak le. A riadót követően a magyarok kemény ellenállást tanúsítottak, az arcvonal puskatussal, bajonettel, gyalogsági ásóval hadakozó csoportokra esett szét. A halottakat az akkori állások mögé, a jelenlegi temető területére gyűjtötték össze. A magyaroknak az elesettek eltemetésére már nem maradt idejük, mert néhány napos állóharc után, állásaikból kiindulva tovább támadták az oroszokat.

A katonáknak Tuchów lakói adták meg a végtisztességet. A fagyott talaj miatt csak sekély sírgödröket tudtak ásni. Ennek köszönhető az, hogy a temető szabálytalan alakú, a sírhelyek nem alkotnak összefüggő egyenes sorokat. Rendkívül sok az ismeretlen katona, az ő nyughelyeiket például így jelölték: „4 ÖST. UNG. KRIEGER”. Akadnak olyan feliratok is, amelyeken szerepelnek az ott nyugvók nevei, keverve az ismeretlen elesettekkel. Ilyen Teller Antal és Kovács Sándor sírjele: „ZGSF. SZKV. ANTAL TELLER HONV. SÁNDOR KOVÁCS K.UNG. L.I.R. 22 (M.KIR. 22. HONV. GYAL. EZR.) UND 3 HONVEDS” A temető 199 osztrák–magyar és 105 orosz katona végső nyughelye.

A magyar hadisírgondozó csapat teljesítette a kitűzött célt, a temető felújítása mindazonáltal nem ért véget. Ezek a munkák azonban már a lengyel szakemberekre várnak: például a mohától megszabadított sírkeretek repedéseinek javítása, letört darabjainak pótlása vagy a megtisztított fakeresztek festése, esetleg lakkozása.

SZTEK MENTÉN

A kunok hősiességére emlékeztető márványtábla leleplezése.

A Habsburg-dinasztia hajnala

KUN SEGÍTSÉGGEL

MAGYAR ÉS NÉMET FELIRATÚ MÁRVÁNYTÁBLÁT ÁLLÍTOTTAK A KISKUNHALASI NYUGÁLLOMÁNYÚ EGYESÜLET TAGJAI AUSZTRIÁBAN, AZ 1278. AUGUSZTUS 26-I MORVAMEZEI CSATA HELYSZÍNÉN. AZ EURÓPA TÖRTÉNELMÉT MEGHATÁROZÓ ÜTKÖZETBEN I. RUDOLF NÉMET URALKODÓ SEREGEI A MAGYAR IV. (KUN) LÁSZLÓ HARCOSAINAK ÉS KUN ÍJÁSZAINAK HATHATÓS TÁMOGATÁSÁVAL ITT GYŐZTÉK LE PRZEMYSL OTTOKÁR (OTAKÁR) CSEH KIRÁLY CSAPATAIT, MEGALAPOZVA EZZEL A HABSBURG-DINASZTIA HÉT ÉVSZÁZADOS URALMÁT.

A kun vitézek hétszáznegyven évvel ezelőtti hősiességére emlékeztető márványtáblát állítottak a Dürnkrut és Jedenspeigen települések közti emlékhelyen, a morvamezei csata helyszínén a kiskunhalasi Kuruc Vitézek Nyugállományú Egyesület tagjai. Az első olvasatra talán meglepőnek tűnő tiszteletadás kezdeményezője és egyik szervezője Mester Sándor helytörténész volt.

– A kunok I. világtalálkozója alkalmából szervezett konferencián hívta fel a figyelmünket dr. Négyesi Lajos ezredes, hadtörténész a Dürnkrut melletti csata történelmi jelentőségére, a magyar és kun könnyűlovasság csatát eldöntő szerepvállalására. Az osztrákok jelentős eseményként tartják számon ezt az összecsapást, melynek helyszínén a 700. évforduló alkalmával hatalmas emlékművet állítottak, az Osztrák Nemzeti Bank pedig kibocsátott egy ezüst 100 schillinges, Rudolf portréját ábrázoló emlékérmét. A katonai hagyományőrzők lovagi tornával elevenítették fel az ütközet mozzanatait. Látványos csatajeleneteiket a közeli Jedenspeigenben, kétévente megrendezendő fesztiváljukon azóta is minden alkalommal bemutatják. Négyesi ezredes előadásában arra is kitért, hogy az emlékműre csak a győztes Habsburg Rudolf és a vesztes Ottokár nevét vésték fel. A csata kimenetelét eldöntő magyarokra, IV. (Kun) László királyunkra viszont még csak utalás sem olvasható a hatalmas kőtömbön. Ezt hallva döntöttem el, hogy kezdeményezni fogom a

A 100 schillinges, Rudolf portréját ábrázoló emlékérme.

Mester Sándor helytörténész.

dürnkruti csatában részt vett magyar és kun vitézek kiemelkedő szerepének méltó megörökítését – foglalta össze az ausztriai megemlékezés jelentőségét a helytörténész.

Az események tavaly, a Szent László emlékévhez kapcsolódva gyorsultak fel, amikor a Kuruc Vitézek Nyugállományú Egyesület és Kiskunhalas önkormányzata is a kezdeményezés mellé állt. A város delegációja, valamint Dürnkrut és Jedenspeigen polgármesterei tavasszal már a jubileumi ünnepség részleteit is egyeztették. Pár héttel később pedig Szegletes László nyugállományú törzszászlós, a kiskunhalasi egyesület elnöke és Mester Sándor elültettek egy Magyarországról származó, kunsági földben gyökerezett tiszafát a dürnkruti csata emlékparkjában.

A kun vitézek hősiessége előtt az ütközet 740. évfordulóján tisztelegtek a népes kiskunhalasi delegáció tagjai, valamint Dürnkrut és Jedenspeigen polgárai. A megemlékezésen Fülöp Róbert, Herbert Bauch és Alfred Kridlo polgármesterek a települések közti baráti együttműködés jelentőségét hangsúlyozták, majd Wolfgang Galler az osztrák történészek szemszögéből elemezte a csata jelentőségét.

Szegletes László nyugállományú törzszászlós, illetve Dürnkrut, Jedenspeigen és Kiskunhalas polgármesterei.

Az emléktáblát az ütközet helyszínén Dürnkrut, Jedenspeigen és Kiskunhalas polgármesterei, valamint Szegletes László leplezték le. A Pap Csaba kiskunhalasi kőfaragó mester által készített, német és magyar feliratú fekete márványlapot két bronzplakett, a kunfehértói szobrásznövendék, Kozma Anita alkotása díszíti. Az egyiken könnyűlovas, nyilazó harcos képe, a másikon IV. László hadicímere látható.

A dürnkruti csata történetét dr. Négyesi Lajos ezredes, hadtörténész is feldolgozta. Az ő kutatásaiból tudjuk, hogy a Morva folyónál kétszer ütköztek meg egymással a magyar király és Otakár seregei. Az első a cseheknek hozott győzelmet, a második azonban nemcsak a magyar fegyverek dicsőségét hirdette, hanem utat nyitott a Habsburgok felemelkedése előtt is.

A történtek előzménye, hogy 1273-ban, Frankfurtban a német fejedelmek Habsburg Rudolfot választották királyukká, nem pedig a jelentős hatalommal bíró Otakárt. Kettőjük konfliktusát leginkább az mélyítette el, hogy a német birodalmi gyűlés kötelezte Otakárt, hogy Ausztriát, Stájerországot, Karinthiát és Krajnát adja át Rudolfnak, egyedül Cseh- és Morvaországot tarthatta meg. Az 1276-ban kitört háborút zárta le a második morvamezei, vagy más néven dürnkruti csata.

Otakár 1278. június 27-én indult el Prágából a Morva felé, Rudolf eközben Bécsben várakozott, mivel a hadak gyülekezésére szeptember 8-át tűzte ki. A cseh sereg július végén lépett osztrák földre. Közben IV. László király is hadakat gyűjtött, hogy Rudolffal kötött egyezsége értelmében segítséget nyújtson Otakár ellen. A 2000–2500 nehéz és félnehéz lovasból, továbbá 5000 kunból álló seregével augusztus 6-án már Pozsonynál táborozott. Rudolf, amikor értesült arról, hogy számíthat a magyar csapatokra, elindult a mintegy 2500 vitézével. A két sereg rövidesen fel is vette egymással a kapcsolatot, és közösen küldtek ki felderítőcsapatot, amely Baksa Simonfia György vezette néhány ezer kun és Emmerbergi Schenk Bertold párszáz osztrák harcosából állt. Sikeres rajtaütésekkel nyugtalanították Otakár katonáit, aki ekkor értette meg, hogy a magyarok egyesültek Rudolf seregével. A következő napokban a magyar és kun könnyűlovasság harcfelderítéseket folytatott, amelynek során többször is összecsaptak az ellenség táborát biztosító lengyelekkel és brandenburgiakkal.

A csata 700. évfordulója alkalmából állított hatalmas emlékmű.

A magyar és a német sereg, bár szövetséges volt, mégsem került egy vezér irányítása alá. A döntések közös haditanácson születtek. A csata napját – Rudolf kérésére – augusztus 26-ra tűzték ki. Az összecsapás kilenc óra után kezdődött, amelynek első óráiban a magyar és kun könnyűlovasság pusztító nyílzáport zúdított a csatarendben álló csehekre. A zárt rendben álló magyarok és németek a könnyűlovasság fedezete alatt megközelítették Otakár zilált hadsorait és előbb a magyarok, majd Rudolf csapatai indultak támadásra. A könnyűlovasság ebben az időszakban kihúzódott a szárnyakra, ahol rendezte sorait és megkezdte az ellenség szárnyakon és hátul álló csapatainak zavarását. Ez főleg a cseh jobb szárny ellen hozott sikert, ahol a magyar nehézlovasság kemény tusában verte szét az első két csatasort, miközben a könnyűlovasság megakadályozta a harmadik sorban álló lengyelek bevetését. A jobb szárny hátrálása lassan menekülésbe csapott át, miközben az üldöző magyarok a csehek táborát is elfoglalták. A másik szárnyon kezdetben kedvezőtlenebb helyzet alakult ki. Rudolf támadását Otakár első csatasora feltartóztatta, majd a második harcba küldésével vissza is szorította. Az üldöző csehek ellen Rudolf a második csatasort vetette be, s ezzel megállította az ellenséget. Mielőtt még Otakár harmadik csatasora előre lendülhetett volna, a Kapeller Ulrik által vezetett csapat oldalba kapta a csehek rendezetlen tömegét. A zavart kihasználva Rudolf erői rohamra indultak és meghátrálásra késztették az ellenséget. Ekkor jelent meg a csehek hátában az üldözésből visszafordult magyar nehézlovasság. Otakár látva, hogy a csata elveszett, öngyilkos módon az osztrákok tömegébe rohant, akik lovagiatlan módon meglincselték és kirabolták. A csatában Otakár seregének jelentős része megsemmisült, sokan pedig a folyóban lelték halálukat.

Kun zenészek is tartottak előadást a rendezvény keretében.

III. HadTörténész Sörest

2018. november 17-én 19.00 órától a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum (HM HIM) márványterme (1014 Budapest, Kapisztrán tér 2–4.) ad otthont a következő HadTörténész Sörestnek. A különleges rendezvény témája az intézmény fennállásának centenáriumi születésnapja lesz: kiváló előadók tolmácsolásában és a jubileumi emlékév alkalmából készült kisfilm segítségével elevenítjük fel a HM HIM elmúlt száz esztendejének kiemelkedő eseményeit. A rendhagyó programra sok szeretettel várjuk a hadtörténelem és a kézműves sörök szerelmeseit.

Kép és szöveg: HM HIM

IN MEMORIAM

Az elhunytak névjegyzéke a 2018. augusztus 27. és szeptember 21. közötti időszakban beérkezett adatok alapján: Zsigmond Péter szakaszvezető (41), Baracsi Norbert őrvezető (25), Pintér Gábor Zoltán százados (42), Méhész Pál főtanácsos (56), Tököli László ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (75), Halassy Géza István ny. ezredes (88), Ivády Elemér ny. ezredes (91), dr. Soha Gábor ny. ezredes (79), Tiszavári Ferenc ny. ezredes (72), Kovács József ny. alezredes (93), Köves Tibor ny. alezredes (71), Tömör Vince ny. alezredes (79), Balogh János ny. alezredes (87), dr. Nyekita Sándor ny. alezredes (90), Jójárt Károly ny. alezredes (86), Turai Ferenc ny. alezredes (84), Hagymási Zoltán ny. alezredes (61), Márton Ervin ny. alezredes (64), Herczeg Béla ny. őrnagy (83), Dorner István ny. őrnagy (74), Sári István ny. őrnagy (70), Seress Béla ny. őrnagy (80), Karsai Sándor ny. őrnagy (92), Lakner Sándor ny. őrnagy (86), Mikita János ny. őrnagy (87), Majláth Kálmán ny. százados (77), Flaskai János ny. százados (87), Takács János ny. százados (72), Szabó Lajos ny. főhadnagy (67), Majoros József ny. hadnagy (66), Lőrincz László ny. főtörzszászlós (76), Lévai József János ny. törzszászlós (89), Nagy István ny. törzszászlós (82), Bokori Imre ny. törzszászlós (88), Bunna Zsigmond ny. törzszászlós (78), Béres Károly ny. törzszászlós (82), Dergecz Dezső ny. törzszászlós (69), Mezei Sándor ny. törzszászlós (89), Rola László ny. törzszászlós (66), Szilágyi István ny. zászlós (87), Gacs Józsefné ny. zászlós (64), Löki István ny. zászlós (88), Háfra László ny. zászlós (67), Luktorné Horváth Éva ny. zászlós (76), Szemeti Sándor ny. zászlós (88), Csatári József ny. főtörzsőrmester (54), Hegyessy Árpád Gergelyné ny. főtörzsőrmester (74), Almási István ny. főtörzsőrmester (62), Bicskei László ny. főtörzsőrmester (69), Fellner Alfréd Gábor ny. főtörzsőrmester (59), Horváth Attila ny. főtörzsőrmester (57), Polyák Miklósné ny. közalkalmazott (63), Kodák Józsefné ny. közalkalmazott (69), Szabó Józsefné ny. közalkalmazott (81).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK.

170 ÉVES A MAGYAR HONVÉDSÉG programsorozat

Állandó események

„170 éves a Magyar Honvédség” vándorkiállítás
Magyarországi helyszínek:
2018. október 16–29.: Székesfehérvár, Óbudai Egyetem, Alba Regia Műszaki Kar
2018. október 30.– november 11.: Sátoraljaújhely, Kazinczy Ferenc Múzeum
2018. november 12–19.: Szentendre, MH Altiszti Akadémia, Művelődési Központ
2018. november 20. – december 4.: Szombathely, Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ
2018. december 5–19.: Eger, Eszterházy Károly Egyetem Líceum
Külföldi helyszínek:
2018. szeptember 29. – október 14.: Riga, Lettország
2018. október 24. – november 8.: Brüsszel, Belgium
2018. november 17–30.: Róma, Olaszország

„100 éves a Magyar Katonai Ejtőernyőzés” vándorkiállítás
2018. október 4–16.: Budapest, Stefánia Palota – Honvéd Kulturális Központ
2018. október 18. – november 11.: Szolnok, MH 86. Szolnok Helikopterbázis
2018. november 12–30.: Győr, MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezred
2018. december 3. – 2019. február: Pápa, MH Pápa Bázisrepülőtér

Október

2018. október 15., hétfő
Rendhagyó könyvbemutató, valamint a „Tölts fel egy katonafotót!” kreatív, online fotópályázat ünnepélyes eredményhirdetése és a fotókiállítás megnyitója.
Helyszín: Stefánia Palota – Honvéd Kulturális Központ

Ünnepélyes keretek között bemutatják a Zrínyi Kiadó gondozásában megjelenő „A Magyar Honvédség 170 éve” című díszkötetet, valamint a kiadó nagysikerű dobozkönyvsorozatának következő darabját, „Csudáknak éve, 1848–1849. Kézzelfogható hadtörténelem” címmel.

A Honvédelmi Minisztérium, a Magyar Honvédség megalakulásának 170. évfordulója alkalmából, az egész éven át tartó rendezvénysorozat részeként „Tölts fel egy katonafotót” címmel kreatív, online fotópályázatot hirdetett. A könyvbemutató mellett ezen a napon hirdetik ki a pályázat éves győzteseit. A legjobb képekből, alkotásokból kiállítás nyílik.

November

2018. november 16., péntek
A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum fennállásának 100. évfordulója
Helyszín: HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum
Centenáriumi kiállítás az intézmény 100 évének bemutatásával, a Magyar Honvédség kézifegyvereinek bemutatóival. Tárlatvezetés a Fegyvertárban. „Legyél te is kishonvéd!” kézműves-foglalkozások, katonadalok, hagyományőrök tábora.

December

2018. december 14., péntek
A „NATO Fegyveres Légvédelmi Készenléti Szolgálatot átvette az első JAS–39 repülőgéppár – 10 éve” elnevezésű program. Az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis csapatkiállítása.
Helyszín: MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis

A vendégek előadások keretében kapnak áttekintést erről az időszakról, valamint a repülőgép főbb tulajdonságairól. A program ideje alatt statikus és dinamikus bemutató is lehetőséget ad arra, hogy a JAS–39 Gripent megismerjék az érdeklődők. A kecskeméti alakulat csapatmúzeuma szintén megújul, ezen a napon kerül sor annak ünnepélyes megnyitójára.

2018. december 19., szerda
Árvák Karácsonya
Helyszín: Budapest, Stefánia Palota – Honvéd Kulturális Központ

A Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség nem felejti azokat az egykori katonákat, akik meggyőződésük szerint, katonai esküjükhöz híven az életüket áldozták a honvédelem ügyének szolgálatában. A meghívott gyerekeket és hozzátartozóikat egész napos, sokszínű programokkal várják, melyekkel szeretnék a hátra maradt családtagok ünnepét megszépíteni.

Bővebb információkért látogassanak el a www.170.honvedseg.hu oldalra.

170 ÉVES A MAGYAR HONVÉDSÉG
1848 | 2018

MEGJELENT!

Zrínyi Kiadó

HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest
Kerepesi út 29/B

13 900 FT

HELYETT

9730 Ft

Nyitvatartás:
hétfő – péntek: 9.00 – 15.00
Telefon: 06 1 459-5373
E-mail:
gyoredina@armedia.hu
cinti@armedia.hu

WEBSHOP: HMZRINYI.HU

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

ZRÍNYI KIADÓ

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

Látogasson el hozzánk!

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

HM Zrínyi
Térképészeti és Kommunikációs
Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.